БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

6-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 100 (1362)
22 МАЙ ЖУМА 1959 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Кеча Тошкентда Ўзбекистон ССР бешинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР БЕШИНЧИ ЧАҚИРИҚ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг 1959 йил 21 майдаги мажлиси тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

21 май эрталаб соат 10 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида Ўзбекистон ССР Олий Советининг учинчи мажлиси бўлди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси депутат **Р. Ғ. Ғуломов** раислик қилди.

Мажлисда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси **О. А. Алимовнинг** Ўзбекистон ССР аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисидаги докладини муҳокама қилиш давом эттирилди. Музокараларда Узпромсовет правлениесининг раиси **И. А. Акрамов,** депутат **С. И. Иброҳимов** (Тошкент шаҳар, Саноат сайлов округи), депутат **Ж. Ёқубов** (Хоразм область, Юқорибоғ сайлов округи), депутат **Ҳ. Ж. Жалилов** (Тошкент область, Намданак сайлов округи) сўзга чиқдилар.

Депутат Ҳ. Ж. Жалиловнинг сўзидан кейин кун тартибининг биринчи масаласи юзасидан музокаралар тўхтатилади. Олий Совет «Ўзбекистон ССР аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисида» якдиллик билан қарор қабул қилади.

Сўнгра Олий Совет кун тартибидаги иккинчи масалани— Ўзбекистон ССР суд тузилиши тўғрисидаги Қонун лойиҳасини ҳамда Ўзбекистон ССР Жиноят ва Жиноят-процессуал кодекслари лойиҳаларини муҳокама қилиш ва тасдиқлашга киришади. Ўзбекистон ССР Олий Советининг қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссиясининг раиси депутат **О. Маҳмудов** доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда Ўрта Осиё Давлат университети юридик факультетининг декани **Б. А. Аҳмедов,** депутат **А. Т. Мирмуҳаммедова** (Самарқанд область Ҳужум сайлов округи), депутат **У. И. Иброҳимов** (Тошкент область, Қуйи Чирчиқ сайлов округи), депутат **Х. Рипназаров** (Қорақалпоғистон АССР, Нукус шаҳар сайлов округи), Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги юридик комиссия раисининг ўринбосари **И. Г. Астафьев** қатнашдилар.

Музокаралар тамом бўлгандан кейин Олий Совет Ўзбекистон ССР суд тузилиши тўғрисида Қонунни ҳамда ана шу Қонунни кучга киритиш тартиби ҳақида қарорни якдиллик билан қабул қилди. Шунингдек Ўзбекистон ССР Жиноят ва Жиноят — процессуал кодексларини тасдиқлаш ҳақидаги Қонунлар ҳам якдиллик билан қабул қилинади.

Кун тартибидаги учинчи масала юзасидан — Ўзбекистон ССР колхозлари ва совхозларида алмашлаб экишни жорий этиш ва ўзлаштириш тўғрисидаги Қонун лойиҳаси юзасидан доклад қилиш учун Ўзбекистон ССР Олий Совети қишлоқ хўжалиги комиссиясининг раиси депутат **Г. А. Габриельянцга** сўз берилади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Ўзбекистон ССР колхозлари ва совхозларида алмашлаб экишни жорий этиш ва уни ўзлаштириш тўғрисида Қонунни якдиллик билан қабул қилади.

Кун тартибидаги тўртинчи масала — Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш ҳақида Олий Совет Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари депутат **Ж. И. Илҳомова**нинг докладини тинглади. Сўнгра Олий Совет тақдим этилган Фармонларни тасдиқлаш тўғрисида якдиллик билан қарорлар қабул қилди.

Олий Совет **Ш. У. Усмоновни** Ўзбекистон ССР Олий суди раисининг ўринбосари қилиб сайлади.

Шу билан Ўзбекистон ССР бешинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессияси ёпиқ деб эълон қилинади. (ЎзТАГ).

СЕССИЯ КУНДАЛИГИ

Аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисидаги доклад юзасидан музокаралар бошланади.

Биринчи бўлиб депутат **М. Й. Йўлдошев** сўз олади.

— Давлатимиз тараққиётининг ҳозирги босқичида, — дейди у, — совет халқининг куч-ғайрати билан қудратли саноат ва юксак даражада ривожланган қишлоқ хўжалиги вужудга келтирилган бир вақтда совет кишиларининг ўсиб бораётган моддий ва маданий эҳтиёжларини янада тўла қондириш учун барча шарт-шароитлар мавжуддир.

Ўртоқ Йўлдошев Тошкентда маданий-маиший муассасаларнинг сони йил сайин кўпайиб бораётганлигини айтади. Бироқ шуни эътироф этиш керакки, дейди у, аҳолининг маданий-маиший хизматга бўлган эҳтиёжлари ҳали етарлик даражада қондирилаётгани йўқ. Шаҳарда болалар боқчалари ва яслилари жуда кам. Ҳаммомлар етишмайди. Кийим-кечак тикиш ва ремонт қилиш мастерскойларида хизмат кўрсатиш маданияти паст.

Тошкент шаҳар Совети аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни анча яхшилашга қаратилган бир қанча тадбирларни белгилади. Шу йилнинг ўзидагина шаҳарда 6 кинотеатр, 10 мактаб, 6 болалар боқчаси, бир неча болалар яслиси қурилади. Яқин уч йил ичида маиший хизмат кўрсатадиган 90 дан ортиқ корхона ва мастерской қуриш мўлжалланади.

Депутат **К. Камоловга** сўз берилади. У Қорақалпоғистон меҳнаткашларининг муваффақиятлари тўғрисида гапириб, автоном республикада қорақалпоқ халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти ижодий тарзда ривожланаётганлигини таъкидлайди. Янги халқ интеллигенцияси етишиб чиқди, халқ хўжалигининг, фан ва маданиятнинг ҳамма тармоқларида юқори малакали кадрлар ўсди. Ўзбекистон Фанлар академиясининг комплекс илмий текшириш институти ва қишлоқ хўжалик илмий текшириш институти ташкил этилди ва самарали ишламоқда. Қорақалпоғистон меҳнаткашларининг моддий фаровонлиги ва маданий савияси йил сайин юксалмоқда.

Хуторлардан посёлкаларга кўчириш энг муҳим вазифалардан бири бўлиб, совхоз ишчиларига ва колхозчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашнинг зарур шартидир. Бу соҳада баъзи ишлар қилинди. Қорақалпоғистон Олий Совети етти йилликнинг йилларига мўлжалланган қурилиш планини ва бу планни бажариш тадбирларини тасдиқлади. Обод колхоз ва совхоз посёлкалари қурилиши давлат плани бўйича ажратилган кредитларни ва моддий ресурсларни ўзлаштириш йўли билан ҳам, аҳолининг маблағлари ҳисобига уй-жойлар қуриш йўли билан ҳам амалга оширилади.

Депутат **О. Азимов** ўз сўзида Самарқанд областида уй-жой ва маданий-маиший қурилиш тўғрисида гапиради. Бу йил меҳнаткашларга 35 минг квадрат метр уй-жой қурилиб берилиши лозим. Шунингдек, колхозчилар учун 6 минг янги уй-жой ҳам қурилади. 20 та янги мактаб қуриш мўлжалланади. Магазинлар ва умумий овқатланиш корхоналари тобора кўпроқ қурилмоқда. Областда шу йилнинг биринчи кварталидагина 38 та янги савдо корхонаси очилди.

Шу билан бирга, дейди депутат Азимов, маҳаллий Советларнинг аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги ишларида жиддий камчиликлар бор. Айрим ҳолларда зарур воситаларнинг ҳаммаси мавжуд бўлгани ҳолда уй-жойлар ва коммунал корхоналари қурилиши бажарилмай қолмоқда. Ҳар куни талаб қилинадиган зарур товарлар билан чакана савдо ишида ҳали ҳам узилишларга йўл қўйилмоқда, ваҳоланки, бу товарларнинг анча қисми базаларда ва омборларда ётиб қолмоқда. Мевали ва манзарали дарахтлар ва гуллар ўтқазишдек муҳим ишга етарлик эътибор берилмаётир.

Нотиқ ана шу камчиликларга хотима бериш маҳаллий Советларнинг кечиктириб бўлмайдиган вазифасидир, деб таъкидлайди.

Депутат **Х. А. Маърупов** ўз нутқида савдо-сотиқ ва умумий овқатланиш масалалари ҳақида гапирди. У республикада уй-рўзғор ва маданий-маиший буюмлар сотиш анча кўпайганлигини кўрсатувчи рақамларни келтиради. Чунончи, тикув машиналари сотиш 1950 йилдагига нисбатан олти баравар, холодильниклар сотиш уч баравар, кир ювиш машиналарини сотиш беш баравар, фотоаппаратлар сотиш тўрт баравар, соат ва радиоприёмниклар сотиш икки ярим баравар кўпайган. Лекин, кўпгина савдо ходимларининг ўжарлиги ва бесўнақайлигига йўл қўйилмаганида эди, аҳоли учун, шубҳасиз, янада кўпроқ қулайликлар туғдирилган бўлур эди. Республикада савдо-сотиқнинг ривожланиш даражаси аҳолининг талабларидан ҳали ҳам орқада қолмоқда.

(ОХИРИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Ўзбекистон ССР аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисида

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси О. А. АЛИМОВ доклади

Депутат ўртоқлар!

Улуғ Октябрь социалистик революцияси мамлакатимиз халқларига сиёсий, иқтисодий ва маданий ривожланишнинг мисли кўрилмаган кенг майдонини очиб берди. Партиянинг ленинча миллий сиёсати оғишмай амалга оширилаётгани туфайли ўзбек халқи Совет Иттифоқидаги бошқа қардош халқлар сингари қисқа тарихий давр ичида зулматдан ёруғликка, қолоқликдан тараққиётга томон ғоят катта қадам қўйиб илгарилаб кетди. Ўзбекистон биринчи даражали индустрияга, юксак даражада машиналаштирилган қишлоқ хўжалигига, мазмунан социалистик ва шаклан миллий маданиятга эга бўлган республикага айланди.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда республика хўжалиги ҳар томонлама ривожланибгина ва меҳнаткашларнинг моддий аҳволи кескин даражада яхшиланибгина қолмасдан, балки шу билан бирга, халқимизнинг маънавий қиёфасида ҳам чинакам ўзгариш, янгиланиш юз берди. Республикада фан, маданият ва маориф мислсиз даражада ривожланди: мактаблар ва ўқувчилар сони, олий ўқув юртлари ва студентлар сони тўхтовсиз кўпаймоқда, илмий кадрлар ўсмоқда, кутубхоналар, клублар, маданият уйлари, китоб-газеталар нашр қилиш кўпаймоқда. Малакали ишчи кадрлар ўсиб етишди, техника зиёлилари вужудга келди. Республикада 1 миллион 400 минг кишига яқин ишчи ва хизматчи ишламоқда. Чирчиқ, Оҳангарон, Олмалиқ, Ленинск, Бекобод, Янгийўл сингари янги индустриал шаҳарлар вужудга келди. Республикамиз пойтахти — Тошкент таниб бўлмаслик даражада ўзгарди.

Қишлоқ аҳолисининг турмушида ҳам жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Эркин қувончли меҳнат ва бахтли турмуш янги совет қишлоғининг ажойиб нишонаси бўлиб қолди. Чексиз муҳтожлик ва қашшоқликка, саводсизликка ва зулматга абадий хотима берилди.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида ўзбек қишлоғининг маданияти қай даража ўсганлигини Наманган областининг Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхози мисолида кўриш мумкин. Ҳозир бу колхоз жойлашган Шоҳанд қишлоғида революцияга қадар ўн минг киши яшар эди, уларнинг фақат 2,6 процентигина хат танир эди. Ҳозир шу қишлоқдаги 10 мактабда 2 мингга яқин бола ўқимоқда. Колхозда 98 ўқитувчи, 50 агроном, медицина ходимлари ва техниклар ишламоқда. Колхознинг 500 ўринли клуби, иккита кинотеатри, маданият парки, 100 колхозчига мўлжалланган дам олиш уйи, 25 ўринли санаторийси, амбулаторияси, туғруқхонаси, аптекаси, меҳмонхонаси, қишлоқ хўжалик виставкасининг павильони, кутубхонаси, гидроэлектростанцияси, болалар боғчаси, болалар яслиси, телефон станцияси, омонат кассаси, магазинлари, қизил чойхоналари, колхоз бозори, ғишт заводи, янги обод уйлари, водопроводи, радиоузели бор. Колхозда 500 болага мўлжалланган интернат-мактаб қурилмоқда. Колхоз ўзининг кўп тиражли газетасига эга.

Ўзбек халқи ўзининг бу тарихий муваффақиятларига Коммунистик партиянинг доно раҳбарлиги, улуғ рус халқининг ва кўп миллатли давлатимиздаги бошқа халқларнинг қардошларча ёрдами туфайли эришди. Ўзбек халқи ленинча миллий сиёсат байроғи остида ўз миллий давлатига эга бўлди, социалистик миллат бўлиб уюшди, Совет Иттифоқи халқларининг тенг ҳуқуқли улуғ оиласида бахтиёр яшамоқда ва ривожланмоқда.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев КПСС XXI съездида қилган докладида уқтириб айтдики, социалистик ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш асосида халқнинг фаровонлигини тўхтовсиз ўстириш совет жамияти тараққиётининг қонунидир. Етти йиллик план амалга оширилиши билан совет кишилари моддий ва маънавий эҳтиёжлари тағин ҳам тўлиқ таъминланган ҳолда янада яхшироқ ҳаёт кечирадиган бўладилар.

Депутат ўртоқлар! КПСС XXI съездининг директиваларида Ўзбекистон ССР бундан буён ҳам мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлиб қолади, дейилган. Шу сабабли, Ўзбекистоннинг етти йиллик планида асосий эътибор пахтачиликни ва саноатнинг пахтачилик билан боғлиқ бўлган тармоқларини ривожлантиришга қаратилади. Республика саноат маҳсулотининг ҳажми 1965 йилда 1958 йилдагига нисбатан 1,8 баравар кўпаяди. Электр қуввати ишлаб чиқариш, кўмир ва нефть чиқариш, машинасозлик ва металлни қайта ишлаш саноати маҳсулотлари икки баравардан зиёдроқ кўпаяди. Ўзбекистон — газ ва кимё саноати соҳасида Совет Иттифоқида олдинги ўринларнинг бирини олади. Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда олға томон янги жуда катта қадам қўйилади. Контроль рақамларда пахта етиштиришни 1958 йилдагига нисбатан 1,2-1,3 баравар кўпайтириб, ҳосилни 3 миллион 600 минг — 3 миллион 800 минг тоннага етказиш кўзда тутилган. Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам анча ривожлантирилади. Етти йиллик планда гўшт етиштиришни икки баравар, сут етиштиришни бир ярим баравар ва сабзавот етиштиришни 2,5 баравар, жун етиштиришни 1,2 баравар, қоракўл териси етиштиришни 1,4 баравар кўпайтириш кўзда тутилади. Республика халқ хўжалигига сарфланадиган капитал маблағнинг ҳажми бундан олдинги етти йилдагига нисбатан 2,4 баравар кўпайтирилади. Бу катта маблағнинг 32 процентга яқини уй-жой бинолари қуришга, коммунал хўжалик, соғлиқни сақлаш, маориф, маданият, савдо-сотиқ, транспорт ва алоқани ривожлантиришга ҳамда халқнинг фаровонлигини ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа тадбирларга сарфланади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXI съездининг қарорлари ҳозирги вақтда мамлакатимиз меҳнаткашларининг сиёсий ва меҳнат активлигини авж олдириб юборди. Республика меҳнаткашлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб ва резервларни аниқлаб, КПСС XXI съезди қўйган вазифаларни муддатидан олдин бажариш ва етти йиллик план контроль рақамларида кўзда тутилганидан анча кўпроқ маҳсулот етказиб бериш мажбуриятини ўз зиммаларига олмоқдалар.

Ишлаб чиқариш кучларини янада ривожлантириш, аҳолининг моддий ва маданий савиясини янада юксалтириш соҳасида республикамиз олдида турган вазифалар ғоят катта. Бироқ, шуни эътироф қилмасдан бўлмайдики, ўзимиздаги жуда катта имкониятлардан, айниқса меҳнаткашларнинг ўсиб бораётган маданий ва маънавий эҳтиёжларини қондириш учун тўла фойдаланаётганимиз йўқ. Бу имкониятлардан қишлоқларда айниқса кам фойдаланмоқдамиз.

Ўрта Осиё, Закавказье ва Қозоғистон пахтачилик ходимларининг 1954 йилда Тошкентда ўтказилган кенгашида ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг айтган гаплари ҳаммангизнинг эсингизда бўлса керак. «Республикаларингизнинг гуллаб-яшнаётганлиги тўғрисида, бу республикалар экономикаси ва маданиятининг юксалганлиги тўғрисида гапирган вақтда, — деган эди Никита Сергеевич, — бир масалага тўхталиб ўтмасдан бўлмайди, менимча бу масалага кўпроқ эътибор бериш керак. Кўп қишлоқларингизнинг кўриниши жуда ҳам хунук. Одамлар камбағал бўлган вақтда яхши уй-жой қуриб олиш, ўз турмушларига чирой киритиш учун уларнинг имконияти бўлмаган эди. Ҳозир аҳвол бошқача. Шунинг учун ҳам ўзбек, тожик турмушининг сиртқи қиёфаси унинг ички бой мазмунига мувофиқ эмас, одамларнинг моддий жиҳатдан яхши таъминланганликларига, маданиятларига мувофиқ эмас. Одамлар шундай ярасқи уйларда яшаётганликларини кўриб беихтиёр ранжийсан, киши»

Ўзбек халқининг меҳрибон дўсти Н. С. Хрушчев айтган бу гаплар аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш масалаларини кўриб чиқишни талаб этади.

Шунинг учун ҳам Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси муҳокамасига бу масалани қўйишга қарор қилдилар.

Ўзбекистонда совет ҳокимияти йиллари давомида уй-жой қурилиши ва коммунал қурилиш соҳасида жуда катта ишлар қилинди. Кейинги етти йил ичида республикада умумий саҳни 5 миллион 554 минг квадрат метрлик уй-жой қурилди. (Шу жумладан давлат маблағлари ҳисобига 3 миллион 49 минг квадрат метр ва хусусий тартибда 2 миллион 505 минг квадрат метр уй-жой қурилди). Бундан ташқари қишлоқларда 299 минг уй қурилди. Ободончиликни янада кучайтириш, ишлаб турган водопроводларни, канализацияни кенгайтириш ва янгиларини қуриш соҳасида катта ишлар қилинмоқда. Шаҳар транспорти ривожлантирилмоқда. Йўллар ва йўлкаларга асфальт ётқизиш юзасидан катта тадбирлар амалга оширилмоқда.

Бироқ уй-жой қурилиши ва аҳолига коммунал хизмат кўрсатиш ишларида катта камчиликлар ҳам бор. Меҳнаткашларни уй-жой билан таъминлаш ҳозирча энг кескин проблемаларнинг бири бўлиб қолмоқда.

Айни вақтда уй-жой бинолари қуриш планлари йил сайин бажарилмай келаётир. Кейинги етти йил ичида уй-жой қурилишига ажратилган маблағлардан 440 миллион сўми фойдаланилмасдан қолиб кетди. Бу йил уй-жой қурилишига 783 миллион сўм ажратилди, аммо тўрт ойда бу маблағдан фақат 192 миллион сўмгина ўзлаштирилди, холос, ёки йиллик план 24 процент бажарилди. Шу давр ичида 85 минг квадрат метр, ёки йиллик планнинг атиги 14 проценти миқдоридагина уй-жой қурилди.

Уй-жой қурилиши планининг бажарилмай келаётганлигига сабаб шуки, кўп қурилишларда ишлар ёмон ташкил этилган, бу қурилишлар техника ҳужжатлари билан ўз вақтида таъминланмаётир ва қурилишлар учун ер участкалари ўз вақтида ажратиб берилмаётир. Маблағларни, материалларни ва ишчи кучини жуда кўп қурилишларга сочиб юборишга ҳали ҳам йўл қўйилмоқда. Кўпгина қурилиш ташкилотлари уй-жой биноларини қурилиш-монтаж ишлари сифатсиз ва чала бажарилган ҳолда фойдаланишга топшириш сингари зарарли одатни давом эттирмоқдалар.

Бу етти йилликда Ўзбекистонда уй-жой қурилишини анча кенгайтириш кўзда тутилади. Давлат томонидан уй-жой қурилишига сарфланадиган маблағ уч баравардан ошиб кетади ва қарийб 8 миллиард сўмни ташкил этади. Шаҳарларда ва район марказларида давлат капитал маблағлари ҳисобидан умумий саҳни 10 миллион квадрат метрга яқин уй-жой қурилади, аҳолининг ўзи давлат томонидан берилган кредитдан фойдаланиб, 6 миллион 200 минг квадрат метр уй қуриб олади.

Мана шундай катта ҳажмдаги ишларни муваффақиятли бажармоқ учун қурилишни ташкил этишни кескин равишда яхшилаш, қурилишда индустриал методларни кенг жорий қилиш, қурилишни заводларда тайёрланган блоклар, қисмлар ва деталлардан йиғиб ва монтаж қилиб, бино ва иншоотларни механизациялаштирилган тартибда тиклашни ташкил этиш керак. Шу мақсад билан қурилиш индустрияси базасини ривожлантиришга катта капитал маблағлар ажратилади. Шу йилнинг ўзидаёқ Тошкентда йилига 100 минг квадрат метр уй-жой қуриш учун йирик панель деталлар тайёрлаб берадиган завод ишга туширилади.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА).

Қисқартирилган стенограмма босилмоқда.

Ҳиндистон иқтисодий делегациясининг СССРда бўлиши

СССРда меҳмон бўлиб турган Пўлат, ер ости бойликлари ва ёқилғи министри С. С. Сингх бошчилигидаги Ҳиндистон иқтисодий делегациясини 20 майда ўртоқ Н. А. Муҳитдинов қабул қилди.

Сўнгра делегация СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси А. А. Андреев ҳузурида бўлди.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. И. Микоян Ҳиндистон делегацияси шарафига зиёфат берди. Зиёфатда Совет томонидан Н. А. Муҳитдинов, А .Н. Косигин ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси А. А. Андреев ва бошқалар бор эди.

Делегация ўша куни Сталинога жўнаб кетди. (ТАСС).

Н. С. ХРУШЧЕВ

Жаҳон илмий ходимлар федерациясининг делегацияси билан учрашди

Жаҳон илмий ходимлар федерацияси ядро қуролининг ҳамма турлари синовларини дарҳол тўхтатиш зарурлиги тўғрисида АҚШ, Англия ва СССР ҳукуматлари бошлиқларига мурожаат қилганликлари муносабати билан СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев 20 майда шу федерация делегациясини Кремлда қабул қилди.

Учрашувда делегация бошлиғи, Жаҳон илмий ходимлар Федерациясининг президенти, инглиз олими профессор С. Ф. Пауэлл ва делегация аъзолари: федерация бош секретари, француз олими доктор Пьер Бикар, профессор Жон Бернал, доктор Е. Х. С. Буроп (Англия), профессор П. Тиссен (Германия Демократик Республикаси), профессор П. Ч. Махаланобис (Ҳиндистон), профессор Чжоу Пей-юань (Хитой Халқ Республикаси), профессор Мариан Даниш (Польша), академиклар Н. Н. Боголюбов ва А. И. Опарин (СССР), профессор Антуан Лакассань (Франция), академик И. Малек (Чехословакия) қатнашдилар.

Учрашувда СССР Фанлар академиясининг вице-президенти А. В. Топчиев, маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи Марказий комитетининг раиси И. И. Гривков ҳозир бўлдилар.

Н. С. Хрушчев билан делегация аъзолари ўртасида дўстона суҳбат бўлди. Профессор С. Ф. Пауэлл ядро қуроли синовларини дарҳол тўхтатиш учун курашаётган Жаҳон илмий ходимлар федерациясининг нуқтаи назарини айтиб берди. Н. С. Хрушчев федерациянинг позициясини табриклади ва Совет ҳукуматининг ядро синовларини тақиқлашга ҳаракат қилиб кўп куч ва ғайрат сарфлаётганлигини айтиб берди. Янги уруш хавфининг олдини олиш ва халқаро кескинликни юмшатиш учун курашда олимларнинг роли тўғрисида фикр олишув бўлди. Н. С. Хрушчев учрашувда ҳозир бўлган олимларнинг бир қанча саволларига жавоб қайтарди.

Н. С. ХРУШЧЕВ

Афғонистон Бош Министри Сардор Муҳаммад Довуд билан учрашди

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 20 майда Кремлда Афғонистон Бош Министри Сардор Муҳаммад Довуд билан учрашди. Учрашувда совет томонидан СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семенов, СССР Ташқи ишлар министрлиги Ўрта Шарқ мамлакатлари бўлимининг мудири А. П. Павлов ҳамда Афғонистон томонидан Афғонистоннинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Абдил Ҳаким Шаҳоламий ҳозир бўлдилар.

Самимий ва ошкора ўтган бу суҳбат вақтида СССР билан Афғонистон ўртасидаги дўстона яхши қўшничилик муносабатларининг актуал масалаларини, шунингдек Ўрта Шарқдаги ҳозирги халқаро аҳвол масалаларини муҳокама қилиш давом эттирилди.

Фикр олишув натижасида иккала давлат ҳукуматлари ўз ўрталарида вужудга келган, Бандунгнинг юксак принципларига мувофиқ амалга оширилаётган саодатли дўстона ҳамкорликни янада ривожлантиришга интилаётганликлари исбот бўлди.

Афғонистон Бош Министри Афғонистоннинг миллий экономикасини юксалтириш ва мамлакатнинг фаровонлигини ошириш ишида Совет Иттифоқи томонидан кўрсатилаётган ёрдам учун СССР ҳукуматига ташаккур билдирди.

Ўрта Шарқдаги ҳозирги аҳволга баҳо беришда, шунингдек бу районда мустаҳкам тинчликни ва ялпи тинчликни таъминлаш зарурлиги тўғрисида ҳар иккала томоннинг фикрида ҳамжиҳатлик борлиги қайд қилинди.

Москвада иқтисодий масалаларга бағишланиб олиб борилаётган Совет-Афғонистон музокаралари яхши ўтаётганлиги муносабати билан ҳар иккала томон мамнуният изҳор қилдилар.

Афғонистон Бош Министри М. Довуд ҳузурида қабул маросими

Москвада меҳмон бўлиб турган Афғонистон Бош Министри Сардор Муҳаммад Довуд 20 майда қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Совет томонидан Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, Н. С. Хрушчев, А. Н. Косигин ўртоқлар, СССР министрлари ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетида

Олинган мажбурият учун жавобгарлик ҳиссини ошириш керак

Область партия комитети бюроси Янгийўл районидаги Свердлов номли колхозда ғўза парвариши юзасидан белгиланган ишларнинг бажарилмаётганлиги масаласини кўриб чиқди.

Область партия комитети бюроси қайд қиладики, колхоз раиси ўртоқ Мусаев ва правление область партия комитети бюроси томонидан белгиланган муддатда, яъни 15 майга қадар ғўза парвариши юзасидан белгиланган ишларнинг бажарилишини таъминламади.

Колхоз раиси ўртоқ Мусаев Андижон область пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг доклади муҳокама қилинганида мусобақадошлар томонидан аниқланган муҳим камчиликларни тан олиб, 20 майга қадар ола чиққан ерларга чигит экилишини таъминлаш, барча майдонда чигитни текис ундириб олиш, яганалашни, ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилиш ва минерал ўғит билан озиқлантиришни тамомлаш ҳамда бегона ўтларни йўқотишга қаратилган зарур тадбирларни амалга ошириб, далаларни қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан тозалаш тўғрисида сўз бериб, область партия комитети бюросини ишонтирган эди.

Амалда бу ишлар ташкил қилинмади ва бажарилмади. 20 майга қадар чигити сийрак бўлган ерлар 69 гектарни ташкил қилди, 18 гектар майдонда эса умуман кўчат йўқ. Ҳалигача карта охирлари, бурчакларига, ариқ чеккаларига чигит экиш ишлари тугалланмаган. Шунинг учун ҳам кўпгина ерларда кўчат сийрак бўлиб қолган.

Ҳозирга қадар 236 гектар ердаги ғўза ягана қилинмаган ва букетлари ростланмаган. Шундан 149 гектар ердаги ғўзани механизация ёрдами билан букетлаш мумкин. Ҳозир яганалаш ишида 500—600 ўрнига 150 киши қатнашмоқда.

Шунингдек ғўзани узунасига ва кўндалангига ишлаш ва озиқлантириш юзасидан белгиланган топшириқ ҳам бажарилмаган. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш кучайтирилмаган.

Булардан келиб чиқадиган хулоса шуки, колхоз раиси ўртоқ Мусаев ўз ваъдасини бажармади, алдамчилик қилди, ғўзанинг биринчи цикл парваришининг ўз муддатида тамомланишини таъминламади.

Область партия комитети бюроси ўртоқ Мусаевнинг бу ҳатти-ҳаракатини мўл ҳосил етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятнинг сўзсиз бажарилиши учун бўлган талабга жавоб бермайдиган, нотўғри ҳатти-ҳаракат деб қоралайди.

Ғўзанинг биринчи цикл парваришини 20 майга қадар тугаллаш юзасидан олинган мажбуриятни бажармаганлиги, область партия комитети бюросини алдаганлиги учун Янгийўл районидаги Свердлов номли колхознинг раиси Убайдулла Мусаевга қаттиқ виговор эълон қилинди.

Колхоз правлениеси агар социалистик мажбуриятнинг бажарилишини таъминламаса, унинг ишга қобилиятлилиги масаласи колхозчиларнинг умумий йиғилиши муҳокамасига қўйилиши тўғрисида огоҳлантирилди.

Ўртоқ У. Мусаевнинг ғўзанинг биринчи цикл парвариши юзасидан қилинадиган ишларни 27 майга қадар тугаллаш ва иккинчи парваришни кучайтириб юбориш учун барча тадбирларни амалга ошириш тўғрисида айтган гаплари инобатга олинди.

Область партия комитети бюроси шуни қайд қиладики, Янгийўл район партия комитети колхозларда ғўза парвариши юзасидан қилинаётган ишларнинг боришини контроллик қилиш юзасидан зарур тадбирларни амалга оширмаётир ва белгиланган топшириқ ҳамда қабул қилинган мажбуриятларини бажармаслик фактлари билан келишувчилик қилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ССР БЕШИНЧИ ЧАҚИРИҚ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

Ўзбекистон ССР аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисида

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Меҳнаткашларнинг уй-жой биноларини ҳашар йўли билан қуришни кенгайтиришга қаратилган ташаббусини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш, бу ишда уларга зарур ёрдамлар кўрсатиш керак.

Докладчи уй-жой қурувчи ва дачалар қурувчи кооперацияларнинг аҳамиятини айтиб, сўнгра бундай деди: Давлат йўли билан, шунингдек якка тартибда уй-жой қурилишига раҳбарлик қилишни маҳаллий совет ва хўжалик ташкилотлари, корхоналар ва муассасаларнинг раҳбарлари ўз қўлларига олишлари, бу ишга систематик контроль ўрнатишлари ва қурилиш ташкилотларига қурилиш планларини бажаришда ҳар томонлама ёрдам кўрсатиб туришлари лозим.

Мавжуд уй-жой фондини шикастлантирмай асраш кераклигини ҳам унутмаслик зарур. Маҳаллий Советлар ва ҳунармандчилик кооперацияси ҳамма шаҳарларда уй-жойларни ремонт қилиб берадиган бригадаларни етарлик миқдорда тузишлари, Госплан эса, бу бригадаларни зарур материаллар билан таъминлашни кўзда тутиши лозим. Бундан буён уй-жойларни ремонт қилишга ажратиладиган маблағларни ҳам кўпайтириш керак.

Коммунал хўжаликнинг ҳамма тармоқларини ривожлантириш соҳасида кўп ишлар қилинганлигига қарамай, республика аҳолисига коммунал хизмат кўрсатишнинг умумий даражаси уларнинг ўсиб бораётган талабларидан ҳали ҳам орқада қолмоқда.

Етти йиллик планда коммунал хўжалигини ривожлантиришга 1,2 миллиард сўм, яъни бундан олдинги етти йил ичида шу мақсадга сарфланганига қараганда, икки баравар кўп капитал маблағ сарфлаш мўлжалланади. Шуни ҳам кўрсатиб ўтиш керакки, ободончилик ва аҳолига коммунал хизмати кўрсатиш харажатларини батамом давлат маблағлари ҳисобига ўтказиш мутлақо нотўғри бўлади. Шаҳарлар ва район марказларини обод қилиш ва озода сақлаш учун, бу жойларни кўкаламзорлаштириш учун курашга, аввало, жамоатчиликни, меҳнаткашларнинг ўзларини, ёшларни сафарбар қилиш керак. Совет кишилари шаҳарларимизнинг йилдан-йилга кўркам ва обод бўлишидан манфаатдордирлар. Саноат корхоналари ҳам бундан манфаатдордирлар. Маҳаллий Советлар уларнинг ёрдамига ва жамоатчиликнинг ғайратига таяниб кўп ишларни қилишлари мумкин.

Тошкент, Самарқанд, Нукусда ва бошқа шаҳарларда ҳар йили ободончилик ойликлари ўтказилади. Бу ишда шаҳар аҳолисининг кўпчилиги актив қатнашади. Маҳаллий Советларнинг ўз шаҳарларини ободонлаштириш тўғрисидаги ишлари мана шундай ободончилик ойликларини ўтказиш билан чекланиб қолмаса, жуда яхши булар эди. Ободончилик, шаҳар хўжалигини ривожлантириш масалалари, айниқса Советларнинг, уларнинг ижроия комитетларининг ҳамда Советлардаги доимий комиссияларнинг диққат марказида туриши лозим.

Бухоро районида табиий газ бойлиги очилиши билан шаҳар ва қишлоқларни газлаштириш юзасидан катта ишлар қилинмоқда. Бу етти йилликда республиканинг ҳамма шаҳарлари ва бир қанча район марказлари газ билан таъминланади. Деярлик саноат корхоналарининг ҳаммаси ва 350 мингдан кўпроқ квартира газдан фойдаланишга мослаштирилади.

Газдан фойдаланиш совет кишисининг турмуш шароитини тубдан ўзгартиради, унинг турмуш маданиятини тағин ҳам юқори кўтаради, хотин-қизларнинг меҳнатини бирмунча енгиллаштиради, аҳолининг моддий даражасини ва маданий савиясини ошириш учун янги кучли восита бўлади.

Қишлоқ аҳолисининг уй-жой, маиший шароитини яхшилаш масалаларига алоҳида тўхталиб ўтиш керак. Колхозларнинг кўпчилиги кўп тармоқли йирик хўжаликка айланган, катта хўжалик ютуқларига эришган ва колхозчиларнинг асосий кўпчилиги кўп даромад олаётган ҳозирги пайтда бу вазифани муваффақиятли равишда ҳал қилмоқ учун тўла имконият бор.

Республика колхозлари бу етти йилликда колхозчилар учун 323 минг уй қуриб беришни мўлжалламоқдалар. Биз бу қурилишни ташкил этишда колхозларга ёрдам беришимиз лозим. Айниқса санитария техникаси учун зарур бўладиган материалларни, темир-терсак буюмларини ишлаб чиқаришда, эшик ва ромлар ясашда колхозларга кўпроқ ёрдам кўрсатиш керак. Колхозчилар учун уйлар қуриб бериш энг зарур ишдир, чунки қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш, колхозчилар турмушининг моддий даражасини ва маданий савиясини ошириш бу вазифанинг ҳал қилиниши билан чамбарчас боғлиқдир.

Қишлоқ жойларидаги аҳолини тоза ва тиниқ сув билан таъминлаш масаласи шу вақтгача ҳал қилинмаганлиги асло йўл қўйиб бўлмайдиган ҳолдир. Яқин йиллар ичида республиканинг ҳамма колхоз ва совхозларини тоза ва тиниқ сув билан таъминлаш керак.

Ўзбекистон колхозларини электрлаштириш соҳасида Совет Иттифоқидаги кўпчилик республикалардан орқада қолмоқда.

Биз яқин вақт ичида ҳамма колхозларни, қишлоқ Советларини, район марказларини, тайёрлаш пунктларини электрлаштиришимиз керак. Фақат колхозларнинг ўзини таъминламоқ учун тахминан қўшимча равишда 200 минг киловатт қувватга эга бўлган электростанциялар қуришимиз керак. Шу сабабли, республика Министрлар Совети қишлоқларни электрлаштириш масаласини махсус муҳокама қилиб, тегишли чоралар кўриши лозим.

Қишлоқ қурилиши масалалари тобора актуал масала бўлиб қолмоқда. Илмий, лойиҳалаш ва қурилиш ташкилотлари қишлоқ қурилишининг, айниқса уй-жойлар қурилишининг генерал план ва лойиҳаларини тузишдаги мавжуд камчиликларни тезроқ тугатишлари лозим. Яқин вақт ичида ҳамма колхозларни колхоз посёлкаларини қурилишнинг генерал планлари билан таъминлаш керак. Турли районларнинг маҳаллий шароитларини назарда тутиб, шу районларда қуриладиган уйларнинг тежамли, қулай типовой лойиҳаларини ишлаб чиқиш, бу лойиҳалар билан республика колхозлари ва совхозларини етарли миқдорда таъминлаш керак. Шунингдек қишлоқларда уй-жой биноларини кўплаб қуришни ташкил этиш муддатларини ҳам яқин вақт ичида ишлаб чиқиш, қишлоқлар қурилиши ишларини энг мақбул ташкил этиш йўлларини ўйлаб топиш ва асослаб бериш, камчил материалларни жуда тежаб сарфлайдиган, энг кам меҳнат талаб қиладиган, деталларни ясашни, монтаж қилишни ўнғайгина индустрлаш мумкин бўлган конструкцияларни ишлаб чиқиб, амалда жорий қилиш керак.

Колхозларда қурилиш ишларини яхшилаш мақсадида колхозлараро қурилиш ташкилотлари ва бинокорлик материаллари ишлаб чиқарадиган корхоналар тузишга қатъий киришиш керак. Бу тадбир қурилишнинг индустриал методларини жорий қилишга, меҳнатни кўп талаб қиладиган қурилиш ишларини механизациялашга, қурилиш муддатларини қисқартиришга, қурилишни арзонлаштириш ва унинг сифатини яхшилашга имкон беради.

Украина ССР колхозларида қурилиш нақадар тез авж олдирилганлиги маълум. Украинада 600 га яқин колхозлараро қурилиш ташкилотлари тузилган. Бу қурилиш ташкилотлари 9 мингдан кўпроқ колхозга хизмат қилади. Колхозлараро қурилиш ташкилотлари техника, транспорт, малакали кадрлар билан яхши таъминланган, уларнинг бинокорлик материаллари ишлаб чиқарадиган корхоналари ва ўзларининг қурилиш базалари бор. Бизнинг республикамизда эса, атиги 19 та колхозлараро қурилиш ташкилотлари ва электростанциялар қуриш билан шуғулланадиган 21 та ихтисослаштирилган колхозлараро кенгаш бор. Бу ташкилотларнинг кўпчилиги назоратсиз ишламоқда, механизмлар, транспорт, малакали кадрлар билан таъминлашда уларга ҳеч ким зарур ёрдам бермаётир. Бунинг натижасида баъзи жойларда тузилган колхозлараро қурилиш ташкилотлари тарқалиб кетди.

Кўп колхозлар ҳатто ўз қурилиш бригадаларига ҳам эга эмас. Улар бинокор, дурадгор усталарни ва бошқа ишчиларни четдан ёллаб ишлатадилар, бунга кўп маблағ сарфлайдилар. 1958 йилда республика колхозлари бинокор ишчилар ёллашга 160 миллион сўм сарфлади. Буни сира ҳам нормал ҳол деб бўлмайди. Биз Украинанинг қимматли тажрибасини кенг қўлланишимиз керак. Область ва район ижроия комитетлари мавжуд колхозлараро қурилиш ташкилотлари ишларининг аҳволини кўриб чиқишлари, бу ташкилотларни мустаҳкамлаш ва янгиларини тузиш чораларини кўришлари лозим.

Колхозларни бинокорлик материаллари билан таъминлашни тубдан яхшилаш, қурилиш ишлари учун маҳаллий материаллардан кенг фойдаланиш керак. Ўзбек халқи неча юз йиллардан бери иморатлар ва иншоотларни маҳаллий материаллардан фойдаланиб қуриб келди. Халқнинг бу бой тажрибасини унутмаслик керак, аксинча, бу тажрибани жуда чуқур ўрганиш, четдан келтириладиган материаллардан мумкин қадар камроқ фойдаланиб, маҳаллий материалларни кўпроқ ишлатиш керак. Ўзбекистонда тўқайлар жуда кўп. Бу тўқайларда ўсадиган қамишлар жуда яхши бинокорлик материалидир. Қишлоқ қурилишида қамишдан кенг фойдаланиш мумкин ва лозим.

Кейинги етти йил ичида республикада чакана мол обороти таққосланувчи нархлар билан ҳисоблаганда, икки баравар кўпайди. Шу давр ичида аҳолига сотилган гўшт 2,1 баравар, сут 3,8 баравар, қанд-шакар 2,7 баравар, крупа 5,1 баравар кўпайди. Савдонинг моддий-техника базаси анча кенгайди, магазинлар, дўконлар, умумий овқатланиш корхоналари кўпайди. Халқимизнинг фаровонлиги тўхтовсиз ўсиб борган сари кенг истеъмол молларига бўлган талаби ҳам ошмоқда, савдо маданиятини яхшилашга кўпроқ талаб қўйилмоқда. Аммо, республика савдо ташкилотлари ишида катта камчиликлар бор.

Кўп шаҳарлар ва районларда сут, сабзавот, картошка, мева билан савдо бутунлай қониқарсиз ташкил қилинган. Давлат ва кооператив магазинлари орқали сотилаётган сабзавот ва картошканинг миқдорини аҳоли жон бошига ҳисоблаганда, Ўзбекистон бошқа республикалардан икки баравардан зиёдроқ орқада қолмоқда, меваларни сотиш соҳасида эса, ҳатто беш баравар кейиндадир. Меваси, узуми, сабзавоти ва қовун-тарвузи тўкин бўлиши керак бўлган ва бунинг учун ғоят яхши шароитларга эга бўлган Ўзбекистонда аҳволнинг бу даражага бориб етганлиги кечириб бўлмаслик бир ҳолдир.

Етти йиллик планда тегирмонларнинг қувватини икки баравар ошириш ва республиканинг унга бўлган эҳтиёжини республиканинг ўз тегирмонларида тортилган ун билан таъминлаш мўлжалланади. Шу йилнинг ўзидаёқ республика тегирмонлари бир кеча-кундузда сортли ун ишлаб чиқаришни 365 тонна миқдорида кўпайтиради.

Давлат ва кооператив ташкилотлари орқали нон маҳсулотлари савдо қилиш кўпайганлиги билан бир қаторда, колхозларда ҳам нон ёпишни кенг равишда ташкил этиш зарур. Бу ишда республикадаги кўпгина илғор хўжаликларнинг бой тажрибаси бор.

Савдо министрлиги ва «Ўзбекбирлашув» савдо шохобчаларида тез-тез оммавий текшириш ўтказиб туради ва айрим ҳолларда харидорни алдаб кам ўлчаб бериш, пулни ортиқ ҳисоблаб олиш ва кам тортиб бериш фактлари борлигини аниқлайди. Бундай шармандалик ҳодисаларни батамом тугатмоқ учун савдо корхоналарининг иши устидан оммавий жамоатчилик контролини ташкил этиш—кечиктириб бўлмайдиган вазифадир.

Аҳолига савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш мақсадида нарх-наволар ва сортларнинг ҳаддан ташқари кўпайиб кетганлигини тугатиш масаласини ўйлаб кўриш, доналаб тортиб қўйилган моллар билан савдо қилишга кенг равишда ўтиш керак. Молларни шундай миқдорда ўлчаб тортиб ўраб қўйиш керакки, ҳар бир ўровдаги молнинг нархи пул майдаламасдан сотиб олиш учун қулай бўлсин. Бу ишда Халқ хўжалиги кенгашлари, маҳаллий ва кооператив саноати савдо ташкилотларига катта ёрдам кўрсатишлари лозим.

Ҳар бир киши хушбичим оёқ кийими, яхши костюм, ўз боласи учун чиройлик ўйинчоқ сотиб олишни истайди. Аммо, республика саноатининг ходимлари ўзлари ишлаб чиқараётган молларнинг сифатини яхшилаш, бу молларнинг хилини муттасил янгилаб туриш тўғрисида кўпинча ғамхўрлик қилмайдилар.

Аҳолини, айниқса қишлоқ аҳолисини мебель ва бошқа рўзғор буюмлари билан таъминлаш муҳимдир. Яхши уй қурганингиз билан унинг мебели—жиҳози бўлмаса, одамлар эскича яшай беради. Аҳолига мебеллар сотиш кейинги йилларда кўпайтирилди. Бироқ, илгари қишлоқлардаги кўп оилаларда умуман мебель бўлмаганлиги ҳисобга олинса, буни унчалик катта ўсиш деб бўлмайди.

Ўтган йили СССР Министрлар Совети «1958—1960 йилларда аҳолига сотиш учун мебель ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилаш тўғрисида» махсус қарор қабул қилди. Шу қарорга мувофиқ, республика корхоналарида мебель ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва 1958 йилда ишлаб чиқарилган 88 миллион сўмлик мебель ўрнига, 1960 йилда 150 миллион сўмлик мебель ишлаб чиқариш кўзда тутилади. Тошкентда, Фарғонада ва Самарқандда мебель ишлаб чиқарадиган 3 та янги мебель фабрикаси қуриш мўлжалланмоқда. Вазифа шуки, бу корхоналарни тезроқ қуриб битказиш ва ишга тушириш керак.

Биз харидорни сотиб олинган катта нарсаларни ташиш, машиналарга юклаш ва машиналардан тушириб олиш ташвишидан қутқаришимиз лозим. Мебелларни, бинокорлик материалларини, ўтин-кўмирни ва бошқа сотиб олинган катта ҳажмдаги товарларни уйга элтиб беришни ташкил этишимиз керак. Бу тадбир харидорга хизмат кўрсатишни айниқса яхшилайди ва харидорни инсофсиз шоферларга ялинишдан қутқаради.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети умумий овқатланишни янада ривожлантириш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Шу қарорга мувофиқ, республикада 3 мингга яқин янги умумий овқатланиш корхоналари қурилади. 1965 йилда умумий овқатланиш корхоналари 700—750 миллион таом тайёрлаб беради. Бу эса умумий овқатланишни янада оммавийлаштиришга, аҳоли учун ўнғай ва қулай қилишга имкон беради. Бизда истеъмолчиларнинг мақтовига сазовор бўлган умумий овқатланиш корхоналари бор. Афсуски, бундай корхоналар ҳали кам. Кўпчилик ошхона ва буфетларнинг ишларида катта камчиликлар бор.

Катта уй-жой биноларида ошхоналар кам уюштирилади, уйга овқат бериш практикаси кенг ёйилмайди, ярим фабрикат ва масаллиқлар сотиш кўнгилдагидек йўлга қўйилмаган. Ана шу камчилик ва нуқсонларни дарҳол йўқотиш чораларини кўриш, ҳар бир ошхонанинг ишини яхшилаш, пишириладиган таомларнинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш зарур.

Республикада етти йил ичида чакана товар обороти 60 процент кўпаяди. Аҳолига сотиладиган гўшт, картошка ва сабзавот 3—4 баравар, сут, сут маҳсулотлари, қанд-шакар икки баравар, газлама, кийим-кечак, пойафзал 1,5—2 баравар ортади, маданий-маиший ва рўзғорга керакли товарларни сотиш кескин суратда кўпайтирилади. Савдо-сотиқнинг моддий-техника базаси яхшиланади. Ихтисослаштирилган замонавий магазин шохобчалари кўпайтирилади, озиқ-овқат ва саноат моллари учун омборлар қурилади. Етти йил мобайнида ана шу ишлар учун салкам 2 миллиард сўм сарф қилиш мўлжалланади. Бу эса, ўтган етти йил мобайнида савдо-сотиқ ишларига сарфланган маблағ миқдоридан қарийб беш баравар кўпдир.

Товар обороти кенгайтирилиши билан бирга, савдо-сотиқ маданияти ҳам юксалади. Товарларни ёйиб қўйиб сотадиган магазинлар кенгайтирилади, 30 мингдан кўпроқ савдо-сотиқ автоматлари ўрнатилади. Етти йил ичида олий ва ўрта махсус ўқув юртларида, мактабларда, клубларда, савдо-сотиқнинг ҳамма соҳалари бўйича 15 мингдан кўпроқ мутахассис тайёрланади.

Аҳолини озиқ-овқат, саноат моллари ва бошқа товарлар билан ҳозирги талаблар даражасида таъминлашни яхшилаш юзасидан ўз зиммаларига юкланган вазифаларни муваффақиятли бажариш—республика савдо ташкилотлари ходимларининг шарафли бурчидир.

Аҳолига хизмат кўрсатувчи корхоналарнинг ишларини тубдан яхшилаш ҳам ҳаётий муҳим масаладир.

Кейинги 2—3 йил ичида пойафзал ва кийим-кечак тикиш ва уларни ремонт қилиш устахоналари кенгайтирилди, телевизорларни, радиоприёмникларни, велосипедларни, холодильникларни ва маиший хизмат кўрсатадиган бошқа буюмларни ремонт қиладиган устахоналар ташкил этилди. Аммо, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш даражаси халқимизнинг ўсиб бораётган талабларидан кейинда қолаётир.

Шуни айтиш кифояки, 1958 йилда маиший хизмат кўрсатадиган корхоналар кийим-кечак, пойафзалларни ремонт қилиш ва бошқа маиший хизматни аҳоли жон бошига ўрта ҳисобда 17 сўм миқдоридагина бажардилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ, республикада аҳолига маиший хизмат кўрсатадиган корхоналарнинг шохобчалари 3 йил мобайнида 1.500 та, шу жумладан, қишлоқ жойларида 680 та кўпайтирилади. Узпромсовет йўли билан маиший хизмат кўрсатадиган 56 комбинат ва 500 устахона ҳамда павильон қурилади. Барча шаҳарларда ва бир қанча район марказларида уй-рўзғор ашёлари ва маданий-маиший буюмларни аҳолига ижарага берадиган пунктлар ташкил этиш мўлжалланади. Узпромсовет Бухоро, Қарши, Самарқанд, Фарғона ва Андижон шаҳарларида кийимларни кимёвий йўл билан тозалайдиган ва бўяйдиган фабрикаларни ишга туширади. Матлубот кооперацияси барча район марказларида кийим тикиладиган ательелар ва тикув машиналарини, радиоприёмникларни, холодильникларни ҳамда уй-рўзғор ва маданий эҳтиёжлар учун керакли жиҳозларни ремонт қиладиган устахоналар очади.

Колхозлар ҳам ана шу муҳим ишдан четда қолишлари мумкин эмас. Ҳар бир колхоз ўз маблағи ҳисобига матлубот ва ҳунармандчилик кооперацияси ёрдами билан колхозчиларга хизмат кўрсатадиган маиший корхоналарни, кийим-кечак ва пойафзал тикадиган ҳамда ремонт қиладиган устахоналарни, сартарошхоналарни, уй-рўзғор жиҳозларини ремонт қиладиган устахоналарни ташкил қилиши мумкин ва лозим.

Министрликлардан, ташкилот ва маҳаллий Советлардан, шунингдек Халқ хўжалиги кенгашларидан маиший хизмат кўрсатиш корхоналарига зарур кадрларни—тикувчилар, кийим бичувчилар, этикдўзлар, техника жиҳатидан мураккаб жиҳозларни ремонт қилувчи мастерлар, бинокорлар тайёрлаб бериш ҳамда уларнинг малакасини ошириш талаб қилинади. Ўзбекистон ССР Госплани республика Савдо министрлиги, Ўзбекбирлашув, Узпромсовет ва область ижроия комитетлари билан биргаликда Ўзбекистон ССР даги ўқув юртларида ана шу кадрларни тайёрлаш масаласини қараб чиқиши ва ҳал этиши лозим.

Алоқа органларининг қишлоқ аҳолисига кўрсатаётган хизматида ҳам жиддий камчиликлар бор. Колхоз ва совхозларнинг почтальонлари почтани асосан колхоз правлениеларига, қишлоқ марказларига ёки совхозларнинг бўлимларига олиб бориб топширадилар. Почта бу ердан эгаларига ўткинчи кишилар орқали юборилади. Газета, журнал ва хатлар эгаларига жуда кечикиб тегмоқда. Қишлоқ почтальонидан конверт, марка сотиб олишнинг иложи йўқ, улар аҳолидан заказной хатлар, телеграммаларни қабул қилиб олмайдилар, радиоэшитиш ҳақини йиғиб олмайди. Айниқса газета ва журналларни обуначиларга етказиб беришда тартибсизлик кўп учрайди. Алоқа министрлиги аҳолига хизмат кўрсатишни кескин суратда яхшилаши керак.

Октябрь революциясидан илгари Ўзбекистонда халқ соғлиғини сақлаш ишларига бутунлай эътибор берилмаган эди. 1913 йилда Ўзбекистон территориясида атиги 65 амбулатория, 976 ўринли 63 касалхона, 33 аптека ва 128 врач бор эди. Қишлоқ аҳолисига деярлик медицина ёрдами кўрсатилмас эди.

Ҳозирги вақтда республикада 5 минг касалхона, амбулатория ва поликлиника бор. Буларда 9.800 врач ва 32 минг ўрта медицина ходимлари ишламоқда. Биздаги касалхоналар 50 минг ўринга, шу жумладан, қишлоқ касалхоналари 14 минг ўринга эга. Бундан ташқари қишлоқларда 130 амбулатория ва 3 мингга яқин фельдшер-акушерлик пунктлари ишлаб турибди.

Совет ҳокимияти йилларида халқ соғлиғини сақлаш ишлари кенг ривожлантирилди. Бунинг натижасида илгари кенг тарқалган ришта, вабо, чечак, қайтарма тиф ва безгак сингари касалликлар тамомила тугатилди. Ҳозирги пайтда капитал мамлакатларида, хусусан, мустамлака ва қарам мамлакатларда неча миллионлаб кишилар ана шу касалликларга мубталодирлар.

Ўзбекистонда туғилиш йил сайин кўпаймоқда ва умрнинг ўртача узунлиги ортиб бормоқда, касаллик ва ўлим тобора камаймоқда. Ҳозирги вақтда бизда ўлим Англия, Австрия, Бельгия, Франция ва бошқа бир қанча капиталистик мамлакатлардагига нисбатан икки баравар камайди, туғилиш эса, икки барабардан зиёд кўпайди.

350 мингдан кўпроқ пенсионер йилига 1 миллиард 164 миллион сўм пенсия олмоқда. Кўп болали оналар ва болали ёлғиз оналар давлатдан ҳар йили 300 миллион сўмга яқин нафақа олмоқдалар. Бундан ташқари, республикадаги колхозларнинг деярли ҳаммасида ўзаро ёрдам кассалари бор. Бу касса пенсиялар, нафақалар тўлаш, қариялар уйларини таъминлаш, санаторийлар ва дам олиш уйларига путевкалар сотиб олиш учун ҳар йили кўплаб маблағ сарф қилмоқдалар. Физкультурачилар ҳаракати йил сайин ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда.

Лекин шундай бўлса ҳам, республикада халқнинг соғлиғини муҳофаза қилиш, социал таъминот, физкультура ва спорт ишлари соҳасида ҳали ҳам жиддий камчиликлар бор. Қишлоқларда медицина хизмати шаҳарлардагидан анча кейинда қолмоқда. Жумладан қишлоқлардаги медицина муассасалари малакали кадрлар билан етарли даражада таъминланган эмас. Кўпгина қишлоқлардаги медицина ходимлари тегишли уй-жой билан таъминланмаган. Бу ҳол ҳам кадрларнинг қўнимсизлигига сабаб бўлмоқда. Даволаш муассасалари, айниқса қишлоқларда етишмаётганига қарамай, ана шундай муассаса биноларини қуриш кўнгилдагидай эмас. Кўп қишлоқларда аҳолининг шахсий гигиенасига ҳам эътибор берилмаётир.

Бизнинг мамлакатимизда оналар ва болалар тўғрисида ғамхўрлик қилиш—умумхалқ иши бўлиб қолди. Республикада яхши уюштирилган туғруқхоналар ва болалар яслилари кўп. Аммо, уларнинг сони, айниқса қишлоқларда талабимизга жавоб беролмайди. Атиги 276 колхозда туғруқхона бор, холос.

Революциядан илгари республикамиз территориясида болалар муассасалари мутлақо йўқ эди. Ҳозирги вақтда болалар муассасалари шохобчалари кўплаб ташкил этилди. Аммо, улар ўсиб бораётган эҳтиёжларимизни ҳали таъминлай олмайди. Шаҳарларда 3 ёшгача бўлган болаларнинг 10 процентга яқини яхши жиҳозланган доимий яслиларга жалб этилган. Қишлоқларда ана шу ёшдаги болаларнинг кўпчилиги дала шийпонларида, ўз ота-оналарининг иш жойига яқин ерда очилиб, қулай шароитта эга бўлмаган боқча ҳамда яслиларда тарбияланмоқда. Болалар муассасаларини кўпайтириш—давлат нуқтаи назаридан жуда муҳим ишдир. Бутун совет жамоатчилиги бу вазифани ҳал этишга жиддий эътибор бермоғи керак.

Етти йиллик план касалхоналар, туғруқхоналар, поликлиникалар, амбулаториялар, болалар яслилари ва бошқа медицина муассасалари қурилиши соҳасида кўп ишларни кўзда тутади. Давлат маблағлари ҳисобигагина касалхона шохобчалари 20 минг ўринга кенгайтирилиши керак. Давлат маблағлари ҳисобига 27.850 ўринли 500 болалар яслиси қурилади. Республикадаги колхозлар ўз маблағлари ҳисобига кўпгина шифохоналар қуришни мўлжалламоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети аҳолига медицина хизматини яхшилаш мақсадида Тошкент шаҳридаги бир қанча йирик идора биноларини шифохоналар ихтиёрига топшириш ҳақида қарор қабул қилдилар. Ана шу биноларда касалхоналар, болалар яслилари ва туғруқхоналар ташкил этилади. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети республикадаги барча областлар, шаҳарлар, район марказлари, совхоз, колхозларнинг жамоатчилиги бу тадбирни қизғин қўллаб-қувватлайдилар, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари эса, ана шу олижаноб, умумхалқ ишида ташаббус кўрсатадилар, деб ишонч билдирадилар.

Санитария маданиятини юксалтириш учун, соғлом ҳаёт учун, уй-жойларнинг озода бўлиши учун, аҳоли яшайдиган ҳар бир пунктнинг, ҳар бир саноат корхонаси, ҳар бир совхоз, колхознинг, ҳар бир дала шийпонининг обод ва шинам бўлиши учун умумхалқ курашини уюштириш керак.

Ўзбекистон санаторийлар ва дам олиш уйлари шохобчаларини кўпайтириш учун жуда қулай табиий шароитга эгадир. Кўп жойларда иқлим шифохоналари ташкил этиш мумкин.

Кўп колхозлар бу соҳада яхши ташаббус кўрсатмоқдалар. 1956 йилда Андижон областининг Ленин районида Ўзбекистонда биринчи марта 50 ўринли колхозлараро санаторий ташкил этилди. Ҳозирги вақтда бу санаторийнинг иккита уй-жой корпуси, клиника-диагностика лабораторияси, рентген кабинети бор. Санаторий физиотерапевтик аппаратлар билан жиҳозланган. Бу санаторийда ҳар йили 300 га яқин беморлар 2 ойдан тортиб 12 ойгача турли муддатларда даволанадилар. Колхозлараро кенгаш санаторийнинг янги биносини қуриш ва уни 100 ўринли қилиб кенгайтириш ниятида.

Социал таъминот органларининг ишларини ҳам тартибга солиш керак. Пенсия ва нафақалар белгилаш вақтида бюрократизм ва сансалорликка қарши қатъий кураш олиб бориш, меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларини ўз вақтида кўриб чиқишни таъминлаш лозим. Социал таъминот масалаларини ижроия комитетларнинг мажлисларида тез-тез муҳокама қилиб туриш, Советларнинг социал таъминот масалалари билан шуғулланувчи доимий комиссиялари ишларини кучайтириш керак.

Жисмоний тарбия ишларини, айниқса қишлоқларда яхши йўлга қўймоқ учун спортнинг миллий турларини кенг ривожлантириш катта аҳамиятга эгадир. Ишни шундай уюштирмоқ керакки, спортнинг ана шу турлари бўйича мусобақалар ўтказиш анъана бўлиб қолсин, ҳар бир колхоз, ҳар бир совхоз, ҳар бир район ўз полвонлари билан, ўз чавандозлари билан, ўз чопқир отлари билан фахрлансин ва ҳоказо. Спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзининг яқинда бўлиб ўтган таъсис этиш конференциясида республикада, айниқса қишлоқ аҳолиси ўртасида физкультура ва спорт ишларини яхшилаш соҳасида конкрет мажбуриятлар олинди. Конференция делегатлари икки йил ичида ҳар бир район марказида ёшларнинг кучи билан стадионлар, ҳар бир колхоз, ҳар бир совхоз ва ҳар бир РТСда спорт майдончалари қуришга қарор бердилар.

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари, колхоз, совхозларнинг раҳбарлари ана шу вазифаларни ҳал этишда физкультура ташкилотларита ҳар жиҳатдан ёрдам беришлари керак.

Совет халқи шу етти йилликда халқ маорифи, фан ва маданиятни янада ривожлантириш соҳасида олға қараб катта қадам қўяди. Республикада 6.300 дан кўпроқ умумтаълим мактаблари, 31 олий ўқув юрти, 83 ўрта махсус ўқув юрти, 78 профессионал-техника ўқув юрти бор. Ана шу мактаб ва ўқув юртларида 1,5 миллиондан кўпроқ киши ўқимоқда.

Ўзбекистонда умумтаълим мактабларида ўқувчилар ва студентлар сони ҳар 10 минг киши ҳисобига ҳисоблаганда Англия, Франция, Германия Федератив Республикаси, Туркия, Италия ва бошқа капиталистик мамлакатлардагидан бирмунча кўпдир.

Республикада 100 дан ортиқ илмий муассаса бор. 200 минг кишидан иборат мутахассислар, жумладан, 75 минг кишидан кўпроқ ўқитувчи ва 8 мингдан кўпроқ илмий ходим бор. Булар ўзбек халқининг фахридирлар. Ўзбекистон ССРда маориф, олий ўқув юртлари ва илм-фанга сарфланаётган маблағ йил сайин кўпаймоқда. 1940 йилда ана шу эҳтиёжлар учун 673 миллион сўм сарфланган бўлса, 1958 йилда 2 миллиард 195 миллион сўм сарфланди.

Олий Советнинг ўтган сессиясида мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш ҳақидаги ва халқ маорифини янада ривожлантириш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Маданий-оқартув муассасаларимиз — театр ва кино, маданият саройлари ва уйлари, клуб ва қироатхоналар, кутубхона ва музейлар, матбуот, радио, телевидение идеология ишларида, совет кишиларини коллективизм ва меҳнатсеварлик руҳида, ижтимоий бурчни англаш руҳида, интернационализм ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашда муҳим роль ўйнайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XII пленуми аҳоли ўртасида оммавий-сиёсий ишларнинг аҳволи ва бу ишни яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги масалани муҳокама қилди ҳамда бу масала юзасидан қарор қабул қилди. Пленумда маданий-оқартув муассасалари ва ижодий ташкилотларнинг ишларидаги камчиликлар ҳаққоний танқид қилинди. Маданий-оқартув муассасаларининг, айниқса қишлоқларда қониқарсиз иш олиб бораётганликлари шуни исбот қиладики, Ўзбекистон Маданият министрлиги, область ижроия комитетлари, кўпгина район ижроия комитетлари ва айниқса қишлоқ Советлари қишлоқ меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатиш масалаларига тегишинча эътибор бермаётирлар, улар камчиликларга кўникиб қолганлар ва маданий-оқартув муассаларини ишчан кадрлар билан мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик қилмаётирлар, бу кадрларга зарур шароит яратиб бермаётирлар.

Қишлоқ кино шохобчаларида ўзбек ва қорақалпоқ тилларига таржима қилинган бадиий фильмлар етишмайди.

Сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятнинг ҳисоботларига қараганда, ҳамма иш кўнгилдагидек бўлиб кўринса ҳам, илмий ходимлар ва мутахассислардан иборат малакали лекторлар қишлоқларга камдан-кам борадилар.

Фарғона, Андижон ва Сурхондарё областларида қишлоқ кутубхоналари ва клублар сони камайиб кетди.

Шаҳар ва ишчи посёлкаларида моддий-техника базасининг заифлиги, китоб магазинларининг камлиги, ихтисослаштирилган магазинларнинг йўқлиги китоб савдосига салбий таъсир кўрсатмоқда. Қишлоқ жойларда китоб савдоси ниҳоятда қониқарсиз уюштирилган.

Ўзбекистонда радиолаштириш ишлари, айниқса қишлоқ жойларда ҳали ҳам орқада қолмоқда. Колхозлардаги радиоузелларнинг кўпи ёмон ишламоқда, уларнинг ишлари текшириб турилмайди, уларга зарур ёрдам кўрсатилмайди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги радиоэшиттириш ва телевидение комитети олдига жиддий талаблар қўйиш керак. Бу комитетнинг кўп эшиттиришлари ҳамон чуқур мазмунли эмас, бу эшиттиришлар кўпинча пала-партиш уюштирилади. Аҳолининг маданияти ва турмушига доир масалалар юзасидан суҳбат ва лекциялар кам уюштирилади.

Депутат ўртоқлар! Етти йиллик Ўзбекистон маданият ходимлари олдига катта вазифалар қўяди. Киноустановкалар сонини 2.500 гача, ёки 1,5 баравар кўпайтириш кўзда тутилади. 1960 йилда Тошкент киностудиясининг янги биноларини қуриб тамомлаш мўлжалланади. Бунинг натижасида Тошкент киностудияси ҳар йили 12 тадан бадиий кинофильмлар ишлаб чиқариш имкониятига эга бўлади. Қисқа метражли фильмлар чиқариш кўпайтирилади. Ўзбек ва қорақалпоқ тилларига таржима қилинадиган фильмлар сони 100 номгача кўпайтирилади.

Фарғона, Қарши ва Урганч театрлари реконструкция қилинади, босмахоналар кенгайтирилиб, янги машина-ускуналар билан таъминланади, Нукус полиграфкомбинати ва Тошкентдаги газета-журнал комбинати қурилиши тамомланади, 35 шаҳар ва район босмахоналари учун бинолар қурилади. Етти йилликнинг охирига келганда, китоб ва журнал маҳсулоти ишлаб чиқариш икки баравардан зиёд ортади.

Биз шу вақтгача асосан, профессионал артистлардан иборат тузилган давлат театр шохобчалари ва музика коллективларини ривожлантиришга эътибор бериб келдик. Эндиликда давлат театрлари ва музика коллективлари билан бир қаторда оммавий бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг ҳамма формалари кенг ривожлантирилиши лозим.

Биз бадиий ҳаваскорлик коллективларининг ижоди халқни маънавий жиҳатдан юксалтириш, уни коммунистик руҳда тарбиялашнинг муҳим воситаси эканлигини назарда тутиб, мазкур коллективлар шохобчаларини кенгайтиришга ва уларни ижодий жиҳатдан ўстиришга кун сайин эътибор бермоғимиз керак.

Биз шунга эришмоғимиз керакки, аҳоли яшайдиган ҳар бир пунктнинг ўз маданий ўчоғи бўлсин. Ҳар бир колхоз ва совхозда маданият ва дам олиш парки, бадиий ҳаваскорлик коллективи бўлсин.

Бадиий ҳаваскорлик коллективларига ҳар томонлама ёрдам бериш, халқ орасидан ижодий талантларни қидириб топиш, уларни қўллаб-қувватлаш ва ўстириш — адабиёт ва санъат усталарининг фахрли бурчидир. Бадиий ҳаваскорлик коллективларини ривожлантириш янги ажойиб талантларни рўёбга чиқаради, Ўзбекистоннинг бутун социалистик маданиятини янада гуллаб-яшнатиш имкониятини туғдиради.

Ҳеч шубҳа йўқки, ўқитувчилар, маданият ходимлари, олимлар, ёзувчилар, рассомлар ва композиторлардан иборат кўп минг кишилик коллективлар ўзларининг шахсий меҳнатлари билан республика аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш, халқнинг моддий фаровонлигини оширишга ёрдам бериш учун бутун кучларини сафарбар этадилар.

Депутат ўртоқлар!

Аҳолига кўрсатиладиган маданий-маиший хизматни ҳозирги замон талаблари даражасига кўтармоқ учун маҳаллий Советларнинг ишларини жиддий суратда яхшилаш керак.

Партиянинг XX съездидан кейинги йилларда КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати халқ хўжалигига раҳбарлик қилишда маҳаллий Советларнинг ролини ошириш юзасидан бир қанча тадбирларни кўрдилар.

Маҳаллий Советлар эндиликда катта ҳуқуқларга эгадирлар. Уларнинг бу ҳуқуқлари молия ва моддий-техника ресурслари билан мустаҳкамланди. Эндиликда уй-жой қурилиши, уй-жойларни тақсимлаш, халқ маорифи, аҳолига медицина хизмати кўрсатиш, коммунал хизмати, шаҳар транспорти, тамошохоналар ва савдо шохобчаларининг ишлари ва бошқа кўп муҳим ишлар Советлар қарамоғига ўтди.

Маҳаллий Советлар кўп минг кишидан иборат совет активларини ишга жалб этганларидагина, ана шу хилма-хил ва масъулиятли вазифаларни бажаришлари мумкин.

Бу йил 58.826 киши маҳаллий Советларнинг депутатлари қилиб сайланди. Булар энг илғор, жамоатчи кишилардир. Депутатлар корхона ва муассасаларга тез-тез бориб туришлари, гражданларнинг талаб ва эҳтиёжларига зўр эътибор билан қарашлари керак.

(ОХИРИ УЧИНЧИ БЕТДА)

ЎЗБЕКИСТОН ССР БЕШИНЧИ ЧАҚИРИҚ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

Ўртоқ О. А. АЛИМОВ докладининг охири

(БОШИ БИРИНЧИ ВА ИККИНЧИ БЕТЛАРДА)

Доимий комиссиялар меҳнаткашларга маданий-маиший хизматни яхшилашда катта роль ўйнашлари лозим. Республикадаги маҳаллий Советларда 7.263 доимий комиссия тузилди.. Бу комиссиялар составида 41.686 депутат ишламоқда.

Доимий комиссиялар ва депутатларнинг яхши иш намуналарини кўрсатадиган мисоллар кўп. Аммо, шуни ҳам айтиш керакки, маҳаллий Советларнинг кўпгина доимий комиссиялари ҳали суст ишламоқдалар. Бунинг учун доимий комиссияларнинг ўзларидан кўра маҳаллий Советлар ижроия комитетлари кўпроқ айблидирлар. Ижроия комитетлар доимий комиссияларга таяниб ишламайдилар, уларни совет ишларига жалб этмайдилар.

Ижроия комитетларнинг кўплари меҳнаткашларнинг ҳаётий эҳтиёжлари тўғрисида етарли даражада ғамхўрлик қилмаётирлар, уй-жой қурилиши соҳасидаги катта камчиликларга эътибор бермаётирлар, мактаб, касалхона, ҳаммом, водопровод, клуб, магазин, ошхоналарнинг ва аҳолига хизмат кўрсатишга даъват этилган бошқа корхоналар ҳамда муассасаларнинг ишларини яхши йўлга қўйиш учун зўр ғайрат билан ишламаётирлар.

Меҳнаткашлар турмушига доир масалалар Советларнинг сессияларида, ижроия комитетларнинг мажлисларида онда-сондагина қараб чиқилади, қабул қилинадиган қарорларда конкрет таклифлар кам бўлади.

Колхоз правлениелари қишлоқ аҳолисига маданий-маиший хизматни яхшилашда ҳал қилувчи роль ўйнаши керак. Республикадаги кўп колхозлар ўз жамоат хўжалигини ривожлантиришнинг етти йиллик планларини, колхозчиларнинг моддий ва маиший турмуш даражасини ошириш тадбирларини ишлаб чиқдилар.

Докладчи Олтиариқ районидаги «Ленинград» колхозини бунга мисол қилиб кўрсатади. Бу колхоз ўзининг халқ хўжалигини ривожлантириш перспектив планида маданий-маиший ишлар ва уй-жой қурилиши масалаларига катта эътибор берган.

Ҳар бир колхоз ана шу колхоздан намуна олиб, ўз жамоат хўжалигини ривожлантириши ва колхозчиларнинг моддий-маданий турмуш даражасини кўтариш перспектив планини ишлаб чиқмоғи керак. Бундай планлар совхозларда ҳам ишлаб чиқилиши керак. Бу планлар колхозчиларнинг ва совхоз ишчиларининг умумий йиғилишларида муҳокама қилиниши ва уларнинг актив иштироки билан амалга оширилиши керак.

Депутат ўртоқлар!

Аҳолига маданий-маиший хизматни янада яхшилаш соҳасидаги буюк вазифаларнинг бажарилиши планларимизнинг амалга оширилишига боғлиқ бўлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг март ойида бўлиб ўтган XI пленуми республика халқ хўжалигига раҳбарлик қилиш соҳасидаги жиддий камчилик ва хатоларни очиб ташлади ва халқ хўжалигига ҳамда маданий қурилишга раҳбарликни юксак даражага кўтаришни кўзда тутган амалий тадбирларни белгилади.

Шу йилнинг тўрт ойи ичида қилинган ишларнинг якунлари халқ хўжалигининг барча соҳаларида катта резервлар борлигини исбот қилади. Бу резервлар республиканинг ўз зиммасига олган социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажаришни таъминлайди. Саноатимиз тўрт ойлик планни 106 процент бажарди.

Колхоз ва совхозлар пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини ўтган йилдагидан барвақт экиб олдилар ва ҳозирги вақтда экинларни парвариш қилиш ҳамда мўл ҳосил етиштиришни таъминлаш соҳасида зўр ғайрат билан ишламоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XII пленуми кеча ўз ишини тамомлади. Пленум пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан республиканинг ўз зиммасига олган социалистик мажбуриятлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масалани муҳокама қилди ва бу мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлайдиган тадбирларни белгилади.

Аҳолининг маданий савиясини юксалтириш ва маиший хизматни яхшилаш соҳасидаги вазифалар буюк, хилма-хил ва масъулиятли вазифалардир. Бу вазифаларни бажармоқ учун зўр ғайрат билан ишлашни ва бу ишларни халқ хўжалигининг барча тармоқларини янада юксалтириш соҳасидаги ишлар билан қўшиб олиб боришни талаб этади.

Ҳеч шубҳа йўқки, Ўзбекистон ССР Олий Совети аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш соҳасида барча совет органларининг ролини янада ошира олади. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари ўз сайловчилари олдидаги бурчларини яхши англаб, халқнинг чинакам хизматкорлари сифатида ана шу вазифаларни амалга ошириш учун зарур чораларнинг ҳаммасини кўрадилар.

Ўзининг жонажон Коммунистик партияси ва унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида маҳкам жипслашган, коммунизмнинг улуғ идеяларига содиқ бўлган Ўзбекистон меҳнаткашлари республика олдида турган барча хўжалик-сиёсий вазифаларни муваффақиятли суратда бажарадилар, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз. **(Қарсаклар).**

СЕССИЯ КУНДАЛИГИ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Савдо министрлигининг бевосита маиший хизмат кўрсатиш билан шуғулланишлари лозим бўлган корхоналарининг ишига алоҳида эътибор бериш керак. Ҳозирги вақтда министрлик қарамоғида якка тартибда кийим тикадиган 15 ателье ва мастерской бор. Яқин уч йил ичида Тошкент, Самарқанд ва Бекободда бир неча ана шундай ателье ва уларнинг ихтисослаштирилган филиалларини очиш мўлжалланади. Бироқ, ателье тармоқларининг бундай ўсиши мутлақо етарлик эмас. Ательеларда заказларни бажариш сифати ва хизмат кўрсатиш маданияти аҳолини қондиролмайди. Министрлик шу камчиликларни бартараф қилиш чораларини кўрмоқда.

Депутат **Н. И. Супотницкий** партия ва ҳукумат меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш масалаларига қандай катта эътибор бераётганликларини Андижон области мисолида кўрсатиб беради. Областда мактаб, даволаш муассасалари, социал-маданий, маиший ва бошқа муассасаларнинг кенг тармоқлари вужудга келтирилган. Уй-жой, мактаб ва коммунал қурилиши катта кўламларда олиб борилмоқда. Қишлоқларни электрлаштириш амалга оширилмоқда.

Нотиқ ўз нутқининг анча қисмини қишлоқ қурилишига бағишлайди. Кўпчилик колхозларда, дейди у, қурилиш ишлари жуда примитив йўл билан олиб борилмоқда, баъзи жойларда қурилишлар бинокорлик материаллари билан жуда қониқарсиз таъминланмоқда. Яқинда колхозлараро қурилиш контораларини ташкил қилиш тўғрисида яхши қарор қабул қилинди. Андижон областида ҳам ана шундай иккита контора ташкил қилинди. Бу конторалар ўз ишлаб чиқариш базаларига, шунингдек кадрларга ҳам муҳтождирлар.

— Республика меҳнаткашлари,— дейди депутат **О. Н. Павлова,** — Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг ҳар хил ташкилотлар эгаллаб турган биноларни бўшатиш йўли билан даволаш-профилактика муассасалари тармоқларини кенгайтириш йўлида кўрган чораларига ижобий баҳо бермоқдалар. Илғор колхозлар ҳам қимматли ташаббус кўрсатиб, ўз кучлари билан ва ўз маблағлари ҳисобига йирик даволаш-профилактика комплексларини вужудга келтирмоқдалар. Шаҳарларни ва аҳоли яшайдиган қишлоқ пунктларини обод қилиш, уларда тегишли санитария тартиби ўрнатиш йўлида ҳозирдаёқ кўпгина ишлар қилинди. Бироқ, бу вазифани, шу жумладан республика пойтахти — Тошкентда ҳам ҳал этилган деб бўлмайди.

Нотиқ санитария маданиятини янада оширишга қаратилган бир қанча амалий таклифларни илгари суради. Маҳаллий Советлар аҳолини сув билан таъминлаш масалаларига катта эътибор беришлари лозим. Водопроводлар ва канализация тармоқлари қурилиши учун кўпроқ маблағ ажратиш зарур. Шаҳарларда ва аҳоли яшайдиган пунктларда санитария ҳолатининг санитария хизмати ва милиция томонидан контроль қилинишини кучайтириш керак.

Депутат **Н. М. Муродов** Наманган областида маданий-оқартув муассасаларининг тармоқлари тобора ўсаётганлигини айтади. Ҳозирги вақтда 186 клуб ишлаб турибди, булардан юзтасида бадиий ҳаваскорлик тўгаралари ташкил этилган. 165 кутубхона бор. Бу йил область музикали драма театри қурила бошланди. Норин ва Чортоқда маданият ва истироҳат парклари барпо этилди. Меҳнаткашларга кино хизмати бир мунча яхшиланди. Бироқ, областда аҳоли яшайдиган айрим пунктлар шу вақтгача радиолаштирилмаган. Наманганда ўтган йилдан бошлаб олинаётган телевизион эшиттиришлар сифатини яхши деб бўлмайди. Областга янги кинофильмлар жуда кечикиб келмоқда. Тегишли министрликлар ва бошқармалар, шунингдек маҳаллий Советлар меҳнаткашларнинг маданий эҳтиёжларини яхшироқ қондириш чораларини кўришлари лозим.

Депутат **Т. Латипов** минбарга чиқади. Боёвут районининг Мирзачўл ерларида ташкил этилган ва у раҳбарлик қилаётган «Коммунизм» колхози ўтган йил 22 миллион сўм даромад олди. Беш миллион сўм колхознинг бўлинмас фондига ажратилди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти шу маблағлардан тўғри фойдаланиш чораларини кўрмоқдалар. Колхоз икки бошланғич мактаб биноларини қуришга киришди. Булардан биттаси қурилиб бўлди, иккинчиси янги ўқув йилигача битказилади. Бу эса мактаб ёшидаги 1.400 боланинг ҳаммасини ўқишга тортиш ва бир сменада ўқитишга ўтиш имконини беради. Колхоз бўлинмас фонд маблағларини ҳаммом, туғриқхона, болалар боқчаси ва болалар яслилари қуриш учун ҳам сарфламоқда. Электрлаштириш ва радиолаштириш ишлари кенг авж олдириб юборилди.

— Колхозчилар уй-жой қурилиши масаласини янгича қўймоқдалар,— дейди депутат Латипов. — Бундан тўрт-беш йил муқаддам қурилган кичик-кичик уйлар эндиликда уларни қаноатлантирмайди. Шу сабабли кўп хонали катта уйлар қура бошлашга қарор қилинди. Лекин бунинг учун кўп бинокорлик материаллари керак. Бироқ область план комиссияси ва Госплан бизнинг эҳтиёжларимизни ҳисобга олмаётирлар.

Депутат **В. С. Содиқова** қишлоқ меҳнаткашларининг пенсия таъминоти масалаларига тўхталади. Бу ишда колхозларнинг ўзаро ёрдам кассалари муҳим роль ўйнайди. Ҳозирги вақтда республиканинг 922 колхозида 42.700 киши колхоздан пенсия олиб турибди. Тошкент область, Орджоникидзе районидаги Хрушчев номли колхозда пенсия таъминоти яхши йўлга қўйилган. Бу колхозда кекса колхозчилардан 80 киши, беш меҳнат инвалиди ва оила бошлиғидан маҳрум бўлган саккиз оила пенсия билан таъминланган. Бу колхозда кексалар уйи уч йилдан бери ишлаб турибди. Бу уйда яшовчи колхоз ветеранлари жамоатчиликнинг ғамхўрлигини кун сайин сезиб турмоқдалар. Хрушчев номли колхоздан бир қанча районлардаги колхозлар ибрат олдилар. Ҳозирги вақтда республикада кекса колхозчилар учун 11 уй бор. Маҳаллий Советлар колхозларга ўзаро ёрдам кассаларини ташкил этишда ёрдам беришлари, бундай кассалар ташкил этилган жойларда эса уларнинг ишини қизитиб юборишда, пенсия таъминотини йўлга қўйишда ёрдам беришлари лозим.

Депутат **М. Йигиталиев** Фарғона областининг Бағдод районида сайловчиларнинг наказларини амалга ошириш йўлида катта иш қилинаётганлиги ҳақида гапиради. Биргина ўтган йилнинг ўзида район марказида 1.685 квадрат метр янги уй-жойлар қурилди, колхозчилар учун 350 уй-жой қурилди. Кейинги уч йилда колхозларда бўлинмас фондларнинг маблағлари ҳисобига 12 типовой мактаб биноси қурилди, яна 4 мактаб қурилмоқда. Сталин номли, Охунбобоев номли, «Победа», «Большевик» ва «Қизил Ўзбекистон» колхозлари қимматли ташаббус кўрсатдилар. Улар касалхоналар, туғруқхоналар, медицина ходимлари учун уй-жойлар қурдилар. Маданий-оқартув муассасаларининг тармоқлари тобора ўсмоқда.

Бироқ, бир қанча ҳолларда, дейди нотиқ, маҳаллий Советларнинг ва жамоатчиликнинг меҳнаткашларга маданий-маиший хизматни яхшилаш йўлидаги уринишлари етарлик бўлмаётир. Бу катта ишда район ташкилотлари республика министрликларидан ва бошқармаларидан ёрдам кутадилар.

— Партия ва ҳукуматнинг халқ бахт-саодати тўғрисида қилаётган доимий ғамхўрлиги натижасида, — дейди депутат **Ж. Намозов,** — Бухоро области меҳнаткашларининг моддий фаровонлиги ва маданий савияси йил сайин ўсиб бормоқда. Бошланган етти йилликда газ саноатини ва бошқа саноат тармоқларини ривожлантириш юзасидан область территориясида амалга оширилаётган катта ишлар бизда янги обод шаҳарлар ва посёлкалар барпо этилишига олиб келади. Қадимий Бухоро янада кўркам бўлиб қолади, ёш Навоий шаҳрининг қиёфаси тамомила ўзгаради.

Депутат Намозов шу йилнинг охиригача область районларида 4 мингга яқин якка уй-жойлар, 28 болалар муассасаси, кўп клублар, коммунал корхоналар қуриш мўлжалланганилигини айтади. Бухорода кийимларни кимёвий усулда тозалаш мастерскойи, аҳолига маиший хизмат кўрсатадиган 50 мастерской очиш, уй-рўзғор буюмларини фойдаланишга берадиган пункт ташкил қилиш планлаштирилган.

Нотиқ аҳолига маиший хизмат кўрсатиш билан шуғулланувчи ҳар хил ташкилотларнинг фаолиятидаги параллелизмни бартараф қилиш масаласини қўяди. Унинг фикрича, маҳаллий Советларга қарашли саноатнинг ягона системасини ташкил қилиш, область ижроия комитети саноат бошқармасининг барча корхоналарини ва область ҳунармандчилик кооперацияси кенгашининг артелларини ана шу системага қўшиш зарур. Бундай бирлашма корхоналарнинг ихтисослаштирилишига ёрдам беради, маъмурий-бошқарув харажатларини анча камайтиришга, маиший хизмат кўрсатиш корхоналарини малакали мутахассислар билан яхшироқ таъминлашга имкон беради.

Депутат **Ҳ. Ю. Юнусов** ўз нутқида матлубот кооперациясининг ишига доир бир қанча масалаларни кўтаради. 1958 йилда республиканинг қишлоқ аҳолисига 1953 йилдагига нисбатан уч баравар кўп мебель, қарийб тўрт баравар кўп радиоприёмниклар, икки барвар кўп велосипед ва мотоциклар, уч баравардан ҳам зиёд тикув машиналари сотилди. Бироқ, дейди нотиқ, қишлоқдаги савдо-сотиқ кўлами ва унинг ташкил этилиши ўсган талабларга ҳали жавоб бермайди.

Мебель билан савдо қилиш масаласини махсус қараб чиқиш керак. Ҳозирги вақтда аҳолининг талаби шундайки, қишлоқ районларига йил сайин 300—350 миллион сўмлик мебель етказиб бериш керак. Аммо бу йил атиги 92 миллион сўмлик мебель сотиш планлаштирилган. Ҳолбуки, кўпгина областларда мебель ишлаб чиқариш ёки бутунлай йўлга қўйилмаган, ёки жуда ёмон ташкил қилинган. Фактлар республика Госплани ва область ижроия комитетлари бу муҳим ишга етарлик эътибор бермаётганликларини кўрсатиб турибди.

Депутат Юнусов сўнгра умумий овқатланишни ташкил қилишда, шунингдек қишлоқ аҳолисига маиший хизмат кўрсатишда матлубот кооперациясининг энг зарур вазифалари тўғрисида гапиради.

Депутат **К. Ёқубжонов** ҳунармандчилик кооперациясининг ишини танқид қилади. Узпромсовет системаси қишлоқ меҳнаткашларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш билан шу вақтгача қониқарсиз шуғулланмоқда. Чунончи, Сурхондарё областининг Ангор ва Сари Осиё районларида ҳунармандчилик артеллари шу вақтгача мутлақо йўқ. Йирик пахтакор совхозларда ремонт мастерскойлари ташкил этилмаган. Ҳунармандчилик кооперацияси областнинг кўпгина катта ишчи поселкаларида, шу жумладан Шарғун кўмир ҳавзаси кончиларининг посёлкасида иш олиб бормайди. Сурхондарё меҳнаткашлари, дейди нотиқ, савдо ташкилотлари олдига ҳам кўп талабларни қўймоқдалар. Чакана савдо тармоқларига холодильниклар, кир ювиш машиналари, мебель,тикув машиналари, радиоприёмниклар, бинокорлик материаллари кам етказиб берилмоқда. Депутат Ёқубжонов маиший хизмат кўрсатиш комбинатларининг ишига тўхталиб, бу корхоналар учун кадрлар тайёрлашни марказлаштирилган тартибда ташкил қилиш пайти келганлигини таъкидлайди.

* * *

Сессиянинг 21 майдаги мажлисида аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисидаги масала юзасидан музокаралар давом эттирилди.

Узпромсовет правлениесининг раиси **И. А. Акрамов** ўз сўзида дедики, ҳозирги вақтда Ўзбекистонда ҳунармандчилик кооперацияси йўли билан аҳолига маиший ва бошқа хизматлар кўрсатаётган қарийб 2,5 мингта турли устхоналар бор. Ҳунармандчилик кооперацияси биринчи марта телевизорлар, холодильниклар, пилесослар, кир ювадиган машиналар ва бошқа маданий-маиший хизмат машиналарини, шунингдек меҳнаткашларга қарашли автомашиналарни ремонт қила бошлади.

Узпромсовет ҳозирги вақтда аҳолига маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш юзасидан бир қанча амалий тадбирларни ишлаб чиқди. 1962 йилга бориб 56 янги маиший комбинат, кийим-кечакларни якка тартибда тикадиган 68 ателье ва устахоналар, кийимларни кимёвий усулда тозалайдиган ва бўяйдиган 25 та корхонани ишга тушириш мўлжалланади. Уй-жойларни ремонт қиладиган 38 та цех ташкил қилинади.

Депутат **С. И. Иброҳимовнинг** сўзида уй-жой қурилиши масалалари ёритилди. Етти йиллик мобайнида республикада уй-жой қурилиши ҳажми ўтган етти йил мобайнида ҳақиқатда ишга туширилган уй-жой қурилиши ҳажмидан 3,1 баравар ортади. Қурилиш министрлигининг ташкилотлари тўрт ойлик планни муваффақият билан адо этиб, бу йил аҳолига 64 минг квадрат метр уй-жой биноларини топширдилар. Бу ўтган йилнинг ана шу давридагига нисбатан қарийб икки баравар кўпдир. Нотиқ мактаблар, болалар муассасалари ва касалхоналар барпо этиш соҳасидаги ишларда жиддий камчиликларга йўл қўйилганлиги учун қурувчиларга нисбатан қилинган таънани эътироф этди ва бу танқидлар тамомила ҳаққоний танқидлар эканини тан олди. У қурувчилар ана шу танқиддан барча зарур хулосаларни чиқарадилар, деди.

Депутат **Ж. Ёқубов** Хоразм областида кенг кўламда олиб борилаётган маданий-маиший қурилиш ҳақида гапириб, шу вақтга қадар колхоз қурилишларини бинокорлик материаллари, механизмлар ва транспорт билан таъминлашда зарур тартиб ўрнатилмаганлигини таъкидлаб ўтди. Қишлоқ қурилиши билан боғлиқ бўлган ҳамма масалаларни тезроқ ҳал қилмоқ зарур.

Депутат **Ҳ. Жалилов** сессия қатнашчиларини Тошкент областида уй-жой, маданий, медицина ва болалар муассасалари қурилишининг бориши билан таништирди. У шу нарсани таъкидлаб ўтдики, маҳаллий Советлар ўз мажлисларида аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишнинг конкрет масалаларини жуда камдан-кам муҳокама қилмоқдалар, уларни тайёрлашга депутатларни ва доимий комиссияларни жалб этмаётирлар.

Музокаралар тамом бўлади. Олий Совет якдиллик билан Ўзбекистон ССР аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисида қарор қабул қилади. (ЎзТАГ).

Тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон республика комитетининг пленуми

21 майда Тошкентда тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон республика комитетининг кенгайтирилган пленуми бўлди. Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Стокгольмда бўлиб ўтган юбилей сессияси иш якунлари тўғрисида Ўзбекистон касаба союзлари Советининг раиси С. Н. Нуритдинов доклад қилди.

Пленумда темир йўл Тошкент бўлими темир йўлчилар касаба союзи район советининг раиси А Ҳусанов, А. Навоий номидаги Ўзбекистон давлат университетининг ректори профессор А. Тўлаганов, Янги йўл районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг раиси уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳ. Турсунқулов ва Чет мамлакатлар билан дўстлик ҳамда маданий алоқа қилиш Ўзбекистон жамияти президиумининг раиси Ш. Қ. Ширинбоев нутқ сўзладилар.

Докладчи ва сўзга чиққанлар барча совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам бутун мамлакатларнинг тинчлик курашчилари инсониятни янги уруш бошланиши хавфидан халос этиш учун, барча халқаро проблемаларни тинч йўл билан ҳал этиш учун тинмай олиб бораётган курашларида улар билан бирдам эканликларини таъкидлаб ўтдилар. Ўзбек халқи Жаҳон Тинчлик Кенгашининг ўзининг шонли ўн йиллиги муносабати билан чақирилган сессиясида қабул қилинган қарорларини табриклайди ҳамда қизғин қўллаб қувватлайди. Нотиқлар ўзбек халқи юбилей сессиянинг қарорларини амалга ошириш учун қатъий бел боғлаганлиги ҳақида гапирдилар.

Якдиллик билан қабул қилинган резолюцияда пленум қатнашчилари Жаҳон Тинчлик Кенгашининг фаолиятини ҳамда унинг юбилей сессиясида қабул қилинган қарорларини маъқулладилар.

Ўзбек халқи, дейилади резолюцияда, мамлакатга қанчалик кўп саноат маҳсулотлари, пахта, чорвачилик ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб берса, тинчлик ва халқлар хавфсизлигининг бузилмас қўрғони бўлган социалистик Ватанимизнинг куч қудратини янада ўстириш ишига республика шунчалик катта ҳисса қўшажагини яхши билади.

Тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон республика комитетининг фаолияти кенгайтирилганлиги муносабати билан унинг составы ҳам кенгайди. Ўзбекистон касаба союзлари Советининг раиси С. Н. Нуритдинов Тинчликни ҳимоя қилиш республика комитетининг раиси қилиб сайланди.

(ЎзТАГ).

Ғанишерчилар бригадасининг ғўзаси шоналади

СИРДАРЁ. 21 май. (Телефон орқали олинди). Колхоз далаларини айланиб, ғўза парваришининг бориши билан танишиб юрардик. Механизаторлар, колхозчиларнинг фидокорона меҳнат қилганлиги ҳар қадамда сезилиб турибди. Тенис униб чиққан карталардаги яшил квадратлар мўл ҳосилдан дарак бермоқда.

— Мана бу ғўзалар шоналабди, кўрдингизми, — деди раис.

— Бу кимнинг бригадасига қарашли?

— Ғанишерчи комсомол-ёшлар бригадасининг ғўзаси.

Ҳақиқатан ҳам Сирдарё районидаги Охунбобоев номли колхознинг ўртоқ Обид Йўлдошев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасидаги ҳар бир иш кишини хурсанд қилади. Ҳозир бу бригадада ғўзанинг иккинчи парвариши қизитиб юборилган. Механизаторлардан Эгамбердиев ва бошқа ўртоқлар кунига 9—11 гектар ердаги ғўзани культивация қилмоқдалар. Культивация билан бир вақтда ўсимлик озиқлантирилмоқда. Суғориш ишлари ҳам тажрибали сувчилар зиммасига юклатилган, улар ҳар бир картанинг шароити, ўсимликнинг талабини ҳисобга олган ҳолда ғўзаларни қондириб суғормоқдалар. Фидокорона меҳнатнинг дастлабки натижалари кўзга ташланди. Сифатли парвариш қилинган 60 гектар ердаги ғўза шоналай бошлади.

Бригада аъзолари 115 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш юзасидан олган мажбуриятларини шараф билан бажариш учун тинмай меҳнат қилмоқдалар.

С. ТУРДИЕВ,
С. ХУДАЙБЕРГАНОВ.

КПСС XXI съезди якунларига бағишланган илмий конференция

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университети профессор-ўқитувчилар коллективининг КПСС XXI съезди якунларига бағишланган илмий конференцияси бўлиб ўтди. 5 майдан 20 майгача давом этган бу илмий конференцияда 10 дан ортиқ секция ишлаб турди. Ана шу секцияларда хилма-хил темада 80 га яқин илмий доклад тингланди.

Кимё секциясида профессор Ҳ. Усмоновнинг «Кимё целлюлозасини ривожлантириш перспективалари» темасидаги доклади ўзининг актуаллиги ва илмий далилларга бойлиги билан катта қизиқиш уйғотди.

КПСС тарихи секциясида ўқилган докладлар партиямиз XXI съезди тарихий қарорлари, социализм ва коммунистик қурилишнинг назарий масалалари, СССР халқ хўжалиги ва шунингдек республикамиз халқ хўжалигини ривожлантиришнинг етти йиллик перспектив планларига бағишланган. Тарих секциясида ҳам тингловчиларни қизиқтирувчи докладлар ўқилди.

Бу конференция партия XXI съезди олға сурган масалаларни илмий жиҳатдан чуқур ўрганишда университет ҳаётида муҳим воқеа бўлди.

Н. НАСИМОВ.

СССР ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ УЧИНЧИ СЪЕЗДИ

Съезднинг кечки мажлиси 20 майда Ираклий Абашидзе раислигида ўтди. Ёзувчи А. Калининнинг сўзидан Дон далаларининг нафаси келиб турди. У, ўзининг жонажон ўлкасида кенг қулоч ёйган етти йиллик биринчи баҳорининг гўзаллиги ҳақида гапиради. Биз, дейди ёзувчи, адабиётда янги талантлар бунёдга келишини сабрсизлик билан сезиб турибмиз. Кўпгина аломатлар ана шундан далолат бериб турибди. Агарда Октябрь революцияси ва социалистик қурилиш даври Маяковскийни, Фадеевни, Шолоховни, Леоновни, Твардовскийни берган бўлса, коммунизм қурилиши даврида янги зўр талантлар бунёдга келишига шубҳаланишимиз мумкинмикан.

СССР Маданият министри Н. Михайлов мамлакатимизда маданиятнинг барқ уриб юксалаётганлиги ҳақида, халқнинг энг кенг доираларида ижодий ташаббус ғоят авж олдириб юборилганлиги ҳақида гапириб, театр саҳналарида янги яхши пьесаларни, шунингдек кинематографиянинг ҳаяжонлантирувчи асарларини кўришни истаётган миллионлаб томошабинлар номидан ёзувчиларга катта талаб қўйди. У жаҳон кинематографиясида жуда катта ўрин эгаллайдиган «Инсон тақдири» сингари ажойиб кинокартиналар билан бир қаторда баъзан бўш фильмлар чиқарилаётганлигини таъкидлаб ўтади. Ёзувчиларнинг кинематографияда етарли равишда қатнашмаётганликлари натижасида ана шу участкага адабиёт ва санъат соҳасидаги корчалонлар кириб олмоқдалар. Бу масалага давлат нуқтаи назаридан, умумхалқ манфаатлари нуқтаи назаридан қараш керак. Театрлар ҳам яхши пьесаларга ниҳоятда муҳтождирлар. Янги репертуар яратишда театрлар билан драматурглар ўртасидаги ҳамкорликни кескин суратда кучайтириш зарур. Ўртоқ Михайлов драматурглар билан бўш иш олиб бораётганлиги учун СССР Ёзувчилар союзига таъна қилади. Сўнгра у етти йилликда оммани коммунистик руҳда тарбиялаш ишларининг катта миқёсини таъкидлайди. Ҳар йили бир миллиард 600 миллион нусхага яқин китоблар нашр этиш керак. Етти йиллик мобайнида мамлакат қарийб 6 мингта бадиий, хроникал ва ҳужжатли фильмлар олиши лозим. Буларнинг ҳаммаси умуман олганда, совет адабиёти арбоблари олдига ғоят катта миқёсдаги вазифаларни қўяди. Биз, деди сўзида давом этиб нотиқ, социалистик жамият шароитларида ижодиётнинг тобора эркинроқ яшнаётганлигини кўриб турибмиз. Маданият университетларининг тармоқлари кенгайиб бормоқда. Халқ театрларининг бунёдга келганлиги маънавий тараққиётнинг янги кўринишидир. Ёш авлодда коммунистик онглилик, коммунистик аҳлоқ, яхши бадиий диднинг шаклланишида, шунингдек ревизионизмнинг, буржуа идеологиясининг ҳар қандай кўринишларига қарши курашда ҳам ёзувчиларнинг роллари жуда каттадир.

Н. Грибачев (РСФСР) ўз сўзида бадиий асарнинг тили проблемаларига алоҳида эътибор бериб, шу вақтга қадар танқид ёзувчининг маҳорати масалаларига жуда кам эътибор бериб келганлигини таъкидлайди. Газета саҳифаларида босилиб чиқаётган рецензияларда ҳам у ёки бу асарнинг тили ҳақида кам гапирилади. Кези келганда шуни айтиш керакки, ана шу рецензияларнинг ўзлари ҳам баъзан ғализ тил билан ёзилади. Шунингдек нотиқ ижобий ва салбий қаҳрамонларнинг образини яратиш проблемаларига ҳам тўхталиб ўтади.

Э. Межелайтис (Литва ССР) ўз сўзида Литва ёзувчиларининг ишларини қайта тузиш ҳақида гапиради. Литва ёзувчилари, деди у, халқнинг ҳаётини бир четдан туриб кузатишга эмас, балки заводларда, колхозларда ва қурилишларда жўш уриб турган ҳаётнинг ичига кириб боришга интилмоқдалар. Ёш адибларимизнинг бир қисми,дейди у, корхоналарда ишлашга кирмоқдалар.

— Ўтмишда ўз ёзувига эга бўлмаган бизнинг халқимиз, дейди қирғиз ёзувчиси Т. Абдумўминов, — қисқа муддат ичида ўзининг барча жанрдаги бой адабиётини яратди. Бу — бошқа иттифоқчи республикаларнинг халқлари, даставвал, улуғ рус халқининг бизга кўрсатаётган қардошларча ёрдами туфайли мумкин бўлди. Ўртоқ Абдумўминов дейдики, адабиётшунослар ва танқидчилар қардош миллий республикаларнинг адиблари билан чамбарчас алоқа ўрнатишлари лозим. У, Москвадаги Адабиёт институти ҳузурида СССР халқларининг тилларидан таржимонлар тайёрлайдиган бўлимни очиш ҳақида таклиф киргизади.

Съездда америка ёзувчиси Ф. Боноски нутқ сўзлади. Менинг учун, дейди у, ҳозир бу ерда сизлар билан бирга бўлиш ҳамда съездингиз ишида лоақал камтарлик билан қатнашиш нақадар катта бахт эканлигини ифодалай ололмайман. Бу ерда ўз мамлакатим номидан фақат менгина сўзга чиқмаслигим керак эди, албатта. Ҳолбуки, юзларча америка ёзувчилари бу ерда бўлишлари, ана шу залда ўтиришлари, совет ёзувчиларининг овозларини ўз қулоқлари билан эшитишлари керак эди. Совет ёзувчилари халқ ичидан чиққан ёзувчилар бўлиб, улар ана шу халқни гавдалантирадилар, совет халқи эса бутун дунё билан ана шу ёзувчиларнинг сўзлари орқали гаплашиб турибди.

Кечки мажлисда В. Солоухин, Н. Чуковский (РСФСР), А. Лупан (Молдавия), СССР халқ артисти Н. Охлопков, Горький номидаги жаҳон адабиёти институтининг директори профессор И. Анисимов ҳам сўзга чиқдилар.

Ҳинд ёзувчиси Банараси Дас Чатурведи съездда табрик нутқи сўзлади.

* * *

21 май эрталабки мажлисда Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Г. Марковнинг «СССР Ёзувчилар союзининг уставига баъзи ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги» доклади тингланди.

СССР Ёзувчилар союзининг устави, — деди докладчи. — халқ ҳамда партия томонидан адабиётга қилинаётган янги талабларни ҳисобга олмоғи лозим. Ана шу нуқтаи назардан қараганда, ҳозирги уставни мукаммал устав деб ҳисоблаб бўлмайди.

Сўнгги йиллар мобайнида тарихий аҳамиятга эга бўлган жуда катта воқеалар юз берди. КПСС нинг XX ва XXI съездлари бўлиб ўтди. Мамлакат социализм қурилишини тамомлаб, коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтириш даврига кирди.

Съезд томонидан сайланган комиссия Союзнинг вазифаларини худди ана шу нуқтаи назарда туриб аниқлади. Союз вазифаларини белгилашда ёзувчиларнинг ишига тааллуқли бўлган партия ҳужжатлари, жумладан «Адабиёт ва санъатнинг халқ турмуши билан яқин алоқаси учун» деган энг муҳим ҳужжат асос қилиб олинди.

Совет ёзувчилари союзи, дейди докладчи, бундан кейин ҳам союз аъзоларини идеологик жиҳатдан тарбиялашга катта эътибор бермоғи, ревизионизмга, догматизмга, мазҳабчиликка, вульгаризаторликка қарши кескин суратда курашмоғи, принципиал ва дадил танқидни ривожлантиришда бутун чоралар билан ёрдам бермоғи керак.

Г. Марков СССР Ёзувчилар союзининг ташкилий тузилиши тўғрисида гапириб, правление — секретариат — президиумдан иборат илгари мавжуд бўлган уч босқичлик ўзини оқламади, деди. Асосан правление билан секретариат иш олиб борди. Ана шуни назарда тутиб, фақат правление ва секретариатнинг бўлиши таклиф этилади. Шу билан бирга секретариат составини тез-тез янгилаб туриш учун у икки йилда бир марта сайланиши лозим. Янги структура жорий этилганида правлениенинг ҳам СССР Ёзувчилар союзининг раҳбар органи сифатидаги аҳамияти ўсади.

Сўнгра, съездда тингланган докладлар юзасидан музокаралар давом эттирилди.

Г. Мусрепов (Қозоғистон) ўз нутқида миллий республикалардаги ёзувчилар съездлари мамлакат адиблари ўз ижодиётларида замонавийликни, совет халқининг қаҳрамонона ишларини акс эттиришга қатъий бел боғлаганликларини кўрсатганлигини таъкидлади. Қозоқ ёзувчилари ҳам қардош адабиётлар оиласида янги ижодий муваффақиятларни қўлга киритдилар. Қозоқ адибларининг отоқли намоёндаси Мухтор Овезов олий мукофот — Ленин мукофотини олишга муяссар бўлди. Нотиқ ўз сўзида ёзувчиларнинг драматургия ва кинематография соҳасида олиб бораётган ишлари билан боғлиқ бўлган бир қанча масалаларни кўтариб чиқди, у кўпгина нотиқларнинг СССР халқлари марказий нашриётини тузиш тўғрисида айтган фикрларини қизғин қўллаб-қувватлади.

Эрталабки мажлисда СССР Рассомлар союзи правлениесининг биринчи секретари С. Герасимов, ёзувчи Вс. Иванов, кинорежиссёр СССР халқ артисти М. Ромм ва бошқалар ҳам сўзга чиқдилар. (ТАСС).

Камбоджалик меҳмонлар Тошкентда

Камбоджа пойтахти Пном-Пень муниципалитетининг Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган делегацияси 21 майда Тошкент шаҳрининг ҳаёти билан танишди. Делегацияга шаҳар губернатори Меач Конн бошчилик қилади.

Шаҳар ижроия комитетининг раиси М. Й. Йўлдошев камбоджалик меҳмонларни қабул қилди. М. Й. Йўлдошев шаҳар Советининг фаолияти тўғрисида, шаҳардаги хўжалик ва маданий қурилишнинг кўламлари ҳақида уларга сўзлаб берди.

— Сизларнинг тажрибаларингиздан ўзимиз учун кўпгина фойдали нарсаларни ўрганиб олишимизга аминман, — деди делегация бошлиғи Меач Конн.

Пном-Пень муниципалитетининг аъзолари Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари билан танишиб чиқиш учун аввало А. М. Горький номидаги болалар маданият ва истироҳат паркига бордилар. Улар «Пахтакор» стадионини, Комсомол кўлини, Тошкент кичик темир йўлини, шаҳардаги сквер ва майдонларни кўздан кечирдилар, уй-жой қурилиши кенг миқёсда олиб борилаётган Чиланзор массивини бориб кўрдилар. Меҳмонлар Тошкент тўқимачилик комбинатида бир неча соат бўлдилар. Камбоджа пойтахтининг вакиллари шу куни Тошкент медицина институтининг терапевтик клиникасига бордилар.

— Тошкентда, — деди Меач Конн, — шаҳар хўжалигини ривожлантириш, саноат ишлаб чиқаришини кенгайтириш, аҳолининг фаровонлигини ошириш учун жуда кўп иш қилинган.

Делегация аъзолари кечқурун А. Навоий номидаги ўзбек давлат опера ва балет театрида «Зайнаб ва Омон» спектаклини томоша қилдилар. (ЎзТАГ).

БАҲОРГИ ҚУРТ БОҚИШ ҲИСОБИГА ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИНИ БАЖАРАЙЛИК!

Калинин районидаги Сталин номли колхознинг ўртоқ К. Губайдуллина бошлиқ пиллачилик бригадаси аъзолари пилладан мўл ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Ханифа Зиётова бошлиқ пиллачилик звеносида иш айниқса, пухта ташкил этилган. Бу звено ҳар қути уруғдан 115 килограммдан пилла олиш учун курашмоқда. Звено аъзолари қурт боқишни намунали ўтказмоқдалар, шу туфайли қурт эрта дастага кирди. Кеча звено аъзолари дастлабки ҳосилни териб топширдилар. Суратда: Ханифа Зиётова (чапдан учинчи) ўз звено аъзолари Меҳри Ризаева, онаси Ҳамида хола Шоюнусова, Рихси Шоюнусова, Фарида Зияевалар билан бирга.

В. Салов фотоси.

Май — пиллачиликда ҳал қилувчи ой

Бу йил областимиз бўйича давлатга 9 минг центнер пилла етиштириш учун кураш бормоқда. Дастлабки кунларданоқ ишни пухта ташкил этган, пилла қуртларини агротехника қоидаларига мувофиқ намунали парвариш қилган колхозчилар, совхоз ишчилари эришаётган ютуқлар тўғрисида хушхабарлар келмоқда. Пискент районидаги Ворошилов номли, Хрушчев номли, Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли, Максим Горький номли ва бошқа колхозлар, шунингдек Оққўрғон районидаги илғор колхозларда давлатга пилла топшириш бошлаб юборилди.

Шуни айтиш керакки, областимизда 18700 қути қурт уруғи боқилаётган бўлса, унинг ҳаммаси оқ пилла ўрайдиган янги серҳосил уруғ ҳисобланади. Бу уруғнинг ўзига хос биологик хусусияти шундаки, у иссиқликни ёқтиради.

Ҳозирги вақтда бизда боқилаётган ипак қуртларининг деярли 90 проценти бешинчи ёшда пилла ўраш даврига кирди. Бу, пилла қурти боқишда энг масъулиятли давр ҳисобланади.

Областимиздаги боқилаётган пилла қуртларининг 10 процентга яқини ҳозир 3—4 ёшда. Бу ёшдаги қуртлар боқилаётган хонанинг ҳарорати 26—27 даража ва нисбий намлиги 60—70 процент бўлиши шарт. 3 ёшдаги қуртлар боқилганида бир қути уруғ учун жойнинг кенглиги 12—15 квадратметр, тўртинчи ёшида эса 25—30 квадратметр бўлиши лозим. Ҳар қандай шароитда ҳам қуртхона бир ярим-икки соатдан сўнг шамоллатиб турилиши керак. Бундай кезларда қуртларга тут дарахтининг майда — бачки новдаларини баргларини кесиб бериш мақсадга мувофиқдир. Шуни эсдан чиқармаслик керакки, агар қуртхонада ҳарорат белгиланган даражадан паст бўлса ёки юқори бўлса қуртлар иштаҳа билан барг емайди.

Пилла қуртлари бешинчи ёшга кирганда янада масъулиятли ва муҳим тадбирларни амалга ошириш талаб қилинади. Бу даврда жойнинг кенглиги 60—70 квадрат метр бўлиши лозим. Мобода жой етарли бўлмаса пилла қуртлари бирининг устидан иккинчиси юриб, тирноқлари билан бир-бирининг терисини яралантиради. Бу яраларга микроблар тушиб, қуртлар ҳар хил касалликларга дучор бўлади. Қуртхонанинг ҳароратини 24—25 даражадан пастга ва юқорига кўтариш қатъиян ман этилади. Негаки, бу даврда қуртлар ипак моддасини тўплашга киришган бўлади, агар хонанинг ҳарорати 25 даражадан ортиқ бўлса, еган баргини чала ҳазм қилади, ҳарорат 24 даражадан кам бўлганда эса барг ейишни сусайтириб юборади.

Беш ёшдаги қуртлар боқилаётганда ҳар икки кунда эски ғонани олиб туриш керак. Дастага киришдан бир кун олдин эски ғонани олиш шарт. Негаки, қуртлар пилла ўраётган вақтда сўкчак тагидан янги ҳаво кириб турса безовталанмай пилла ўрайди. Тут баргларини едиришга ҳам ниҳоятда эҳтиётлик билан муносабатда бўлиш керак: кундуз куни бериладиган баргларни эрталаб, кечаси бериладиган ва эрта билан бериладиган баргларни эса кечқурун тахт қилиб қўйиш лозим. Ҳеч вақт қуртга сўлиган барг солинмасин.

Юқорида кўрсатилган тадбирлар тўла амалга оширилса, қуртлар беш ёшга киргандан сўнг 7—8 кун ўтгач овқат ейишни камайтириб, пилла ўрашга киришади. Шундан кейин дарҳол даста қўйишга киришиш лозим. Дасталар орасида озроқ жой қолдириб, қуртларга барг бериб туришни ҳам унутмаслик керак, сабаби, баъзи чала тўйган қуртлар барг еб, сўнг дастага киради. Пилла ўрашнинг сифатли бўлиши учун пилла ўраши кечикиб кетган қуртларни териб олиб, алоҳида ерда боқиш тавсия қилинади.

Баъзи бир пиллачилар қуртлар пилла ўраш даврига кирганда дасталарнинг устидан дастурхон ёки чойшаб ёпиб ўраб қўядилар. Бундай қилиш нотўғридир, чунки, қуртларнинг ҳаво олиши қийинлашиб, димиқиб қолади ва баъзилари нобуд бўлади. Юқоридаги ишнинг ўрнига деразаларга парда тутиш лозим, холос.

Пилланинг етилган ёки етилмаганлигини яхшилаб текшириб, сўнгра теришга киришиш лозим. Бунинг учун қурт пилла ўрашга киришгандан сўнг 8 кун ўтгач битта дастадан 10 — 12 дона пиллани олиб, бирма-бир шиқирлатиб кўрилади, агар пилла енгил шиқирласа етилганидан дарак беради, агар оғир шиқирласа бундай пилла ҳали етилмаган бўлади.

Пиллачиликда ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган май ойи ўтиб бормоқда. Моҳир пиллачиларимиздан ўрнак олиб, топширилган вазифани шараф билан бажариш учун, давлатга мўл-кўл пилла ҳосили етказиб бериш учун астойдил курашайлик.

А. АЛИМОВ,
область ипакчилик бошқармасининг бошлиғи.

Пилла ҳосили мўл бўлади

(Газетхонлар хатларига обзор)

Бу йил — етти йилликнинг биринчи йилида қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари сингари пиллачиликни ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор берилаётир.

Бўстонлиқ районидаги Энгельс номли, Калинин номли колхозларда ва «Бўстонлиқ», «Чирчиқ» совхозларида пилла қурти боқиш намунали ташкил этилди. Район пиллачилари давлатга 120 тонна пилла ҳосили сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини бажариш учун астойдил курашаётирлар. Бу ҳақда редакциямизга ўртоқ Э. Туркменов хабар қилган.

— Пискент район пиллачилари,— деб ёзадилар Ш. Шаматов, А. Маматқулов ва С. Зиёхўжаев ўртоқлар, — бу йил 70 тонна пилла ҳосили етиштириш учун курашаяптилар. Пилла қурти боқиш «Гулистон» колхозида яхши ташкил этилди.

А. Нуртоев, Ж. Тоқсамбоев ўртоқларнинг Юқори Чирчиқ районидан хабар қилишларича, «Ш Интернационал» ва Жданов номли колхоз аъзолари пилла ҳосилини кўпайтириш учун зарур тадбирларни амалга оширaётирлар. Жданов номли колхоз аъзоси Шарипа опа Гарифуллина ярим қути қурт уруғидан 80 килограмм пилла ҳосили териб олишни мўлжаллаяпти. Мирзачўллик Б. Жўраев, Б. Соибназаров ўртоқлар эса «Коммунизм» ва Ленин номли колхозларда илғор пиллачиларнинг астойдил ишлаганликлари туфайли қуртлар пилла ўрай бошлаганини мамнуният билан маълум қилганлар.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» ва Гулистон районидаги Крупская номли колхозлардан М. Турдиалиев ҳамда Р. Жабборов ўртоқларнинг ёзишларича бу колхозларнинг пиллачилари ҳар қути қурт уруғидан 90-100 килограммдан пилла ҳосили етиштириш мажбуриятини олганлар. Дастага кира бошлаган қуртлар бу мажбуриятнинг ортиғи билан бажарилишидан дарак бериб турипти.

Редакциямизга Сирдарё, Чиноз, Орджоникидзе районларидан ҳам ана шундай хабарлар келган. Бу хабарларнинг авторлари Б. Бекбоев, Т. Имомов ва С. Мирзалиев ўртоқлар Охунбобоев номли, Ленин номли, «Ленинград» колхозларида қуртлар яхши парвариш қилинганлиги туфайли 20-22 кунда дастага кирганини билдирганлар. Т. Расулов, А. Рамазонов, Э. Тошпўлатов ва Х. Асқаров ўртоқлар ҳам Калинин районининг Карл Маркс номли, Куйбишев номли ва «Москва» колхозларидан худди шу мазмунда хабар юборишган.

— Янгийўл районидаги «Коммунизм», Сталин номли колхозларнинг Аҳмедова, Омонова ҳамда Усмонова, Қобилова каби илғор пиллачилари, — деб ёзадилар О. Қозоқбоев ва А. Азимов ўртоқлар, — қуртлар охирги уйқудан турганда уларга нормадагидан 2 марта ортиқ барг солдилар.

Ўртоқ М. Раймқуловнинг хабар қилишича, Оққўрғон районидаги Сталин номли, Тельман номли ва «Ленинобод» колхозларининг Гулсун Қўчарова, Саломат Бўриева, Ҳалима Сайидхўжаева каби моҳир пиллачилари қуртларни намунали боқдилар ва яхши натижаларга эришдилар. Шунингдек Бекобод районидаги Дзержинский номли, Бўка районидаги «XIX партсъезд», Верхне-волинск районидаги «Қизил Октябрь» колхозларида, Паркент районида ҳам пилла қурти яхши парвариш қилинди. Р. Юнусалиев, Ж. Султонов, Т. Солиев, Ю. Баҳодиров ва А. Асилов ўртоқлар шу ҳақда хат ёзганлар.

Областимиз колхоз ва совхозларида пилла қуртлари ёппасига пилла ўраётир. Пиллачилар хирмонни кўтариш арафасида турибдилар. Эндиги гап етиштирилган ҳосилни нестнобуд қилмай ўз вақтида териб олиб, давлатга топширишни намунали ташкил этишда қолган.

Хирмон кўтарилди

Зуҳра ўзида йўқ хурсанд. Ахир қувонмай бўладими, бугун у районда биринчилар қатори пилла ҳосили топширмоқчи. Шунинг учун ҳам авайлаб терилган ҳосилни қабул пунктига олиб борар экан, қанча чиқаркин, деб ўйларди.

— Олтмиш килограмм, — деди қабул пунктининг тарозибони.

— Уруғингиз қанча эди?

— Ярим қути, — жавоб берди Зуҳра.

— Демак топшириқни икки ярим ҳиссага етказиб бажарибсиз-да, ғайратингизга балли!

Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхознинг моҳир пиллачиси Зуҳра Мамаюсупова баҳорги пилла қурти боқишни намунали ўтказиб, ўз мажбуриятини шараф билан бажарди.

Колхозда Зуҳра сингари пиллачилар кўп. Хатамова, Амирова ўртоқлар ҳам ҳар ярим қути қурт уруғидан 66,5 — 62 килограммдан ҳосил топшириб, колхозда энг юқори кўрсаткичларга эришдилар.

Райондаги 27-мактаб пиллачилари ҳам яхши ютуқларни қўлга киритдилар. Мактабнинг ёш пиллачилари икки қути қурт уруги олган эдилар, қурт боқиш намунали ўтказилганлиги туфайли ҳар қутисидан 70 килограммдан ҳосил олинди.

Максим Горький номли, Сталин номли, Свердлов номли колхозларда ҳам давлатга пилла топшириш бошланди. Район пиллачилари бу йил 52 тонна пилла ҳосили топширишга аҳд қилганлар. Бу соҳада дастлабки ютуқ қўлга киритилди. Ҳозирга қадар район бўйича бирнеча юз килограмм пилла топширилди.

Район пиллачилари эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш учун курашмоқдалар, пилла топшириш давом этмоқда.

Н. РИХСИЕВ.

Ташқи ишлар министрларининг Женева кенгашида

ЖЕНЕВА, 20 май. **(ТАСС махсус мухбири).** М. Кув де Мюрвиль раислигида ўтган бугунги мажлисда кенгаш қатнашчилари Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасининг кенгаш муҳокамасига тақдим этилган совет лойиҳасини ҳамда уч Ғарб давлатининг комплекс план деб аталган таклифларини муҳокама қилишни давом эттирдилар.

Бундан олдинги мажлисларда бўлган мунозаралар вақтида СССР ва Германия Демократик Республикаси делегациялари билан АҚШ, Англия, Франция ва Германия Федератив Республикаси делегацияларининг қарашлари ўртасида жиддий тафовут борлиги аниқланди.

Бироқ, А. А. Громико сулҳ шартномасининг совет лойиҳаси ҳақидаги масала устида бўлган музокараларни якунлаб, кечаги нутқининг охирида томонларнинг позицияларини бир-бирига яқинлаштириш имкониятлари тугамаганлигини айтиб ўтган эди. А. А. Громико ўз нутқида К. Гертер ҳам, шунингдек М. Кув де Мюрвиль ва С. Ллойд ҳам сулҳ шартномаси лойиҳасининг айрим моддалари устида ўз фикрларини изҳор қилганликларини ижобий факт деб баҳолаб ўтди ва кенгашда қатнашувчиларнинг ҳаммасининг позициясини ва нуқтаи назарларини бирбирига тўғри келтириш имкониятларини фақат шундай йўл билан, конкрет масалаларни муҳокама қилиш йўли билан аниқлаб олиш мумкинлигини қайд қилди. Шу билан бирга, у сулҳ шартномасининг асосий мазмунини ташкил этган энг муҳим масалаларга доир, шунингдек Германия билан сулҳ шартномаси тузиш вазифаларини ҳал қилишга тааллуқли бошқа масалаларга ҳам доир нуқтаи назарлар устида гап бораётганлигини тушунтириб берди.

Бугунги мажлисда биринчи бўлиб сўзга чиққан АҚШ давлат секретари К. Гертер АҚШ делегацияси Германия масаласи бўйича ижобий натижаларга эришиш ва юксак доирада кенгаш ўтказмоқ учун таклифлар тайёрлаш ниятида Женевага келганлигини уқтириб ўтди. Биз, — деди у, — жиддий ва самарали музокаралар олиб борамиз деган юксак мақсад билан Женевага келганмиз.

Бироқ, К. Гертер ўзининг яхши ният билан иш олиб боришга ва нуқтаи назарларни бир-бирига яқинлаштиришга ёрдамлашишга тайёр эканлиги тўғрисида берган бундай ваъдаларига хилоф равишда ўз нутқининг кейинги қисмида уч давлатнинг «тинчлик плани» деб аталган ва Германия масаласини ўзаро мақбул равишда бартараф қилишга тўсқинлик туғдираётган таклифларида ифодаланган позицияни қаттиқ туриб ёқлашни давом эттирди.

К. Гертер, ҳамма мамлакатларнинг халқлари Ғарбнинг «тинчлик плани»ни халқаро вазиятни музокаралар олиб бориш йўли билан юмшатиш учун қилинаётган оқилона ва жиддий уриниш деб табрикладилар, деган даъвони илгари сурди. Бироқ, АҚШ давлат секретари жаҳон жамоатчилигининг уч давлат планига ақлга сиғмайдиган бундай баҳо берганлигини исботлаши мумкин бўлган фактларни қаердан олганлигини айтмади.

Сўнгра К. Гертер, А. А. Громико Ғарб планини муносиб равишда ўрганиш ўрнига, уни бир чеккага суриб қўйди ва Германия билан дарҳол сулҳ шартномаси тузишга чақирди, деб даъво қилди. Ваҳоланки, Женева кенгашининг боришини кузатиб турган кишиларнинг ҳаммасига маълумки, СССР делегацияси уч давлат таклифларини жуда батафсил ва жуда асосли равишда анализ қилиб чиқди ва совет делегацияси томонидан чиқарилган хулосалар мана шундай батафсил ўрганишга асосланган хулосалардир.

К. Гертернинг, ихтилофларни камайтириш ва нуқтаи назарларни бир-бирига яқинлаштириш ниятидамиз, деб айтган гаплари унинг ўз нутқида Берлин масаласига тўхталиб айтган гаплари билан айниқса яққол рад қилинди. Унинг ўзи ғарб давлатлари планининг Берлин масаласига тааллуқли қисми ҳақиқатан ҳам Германия Демократик Республикасининг пойтахтини Германия Демократик Республикасидан ажратиб олиш ва оккупация режимини бутун Берлинга жорий қилиш мақсадини кўзлаганлигини тўппа-тўғри таъкидлади. Мен шуни уқтириб ўтмоқчиманки, — деди АҚШ делегациясининг бошлиғи, — гарчи Берлин Германия Демократик Республикаси деб аталган республиканинг территорияси билан қуршаб олинган бўлса ҳам, Берлин Германия Демократик Республикасининг территориясида эмас ва бу территориянинг бир қисми эмас.

К. Гертер, немис халқи Германияни қайта бирлаштиришдан иборат умум миллий вазифани ўзи ҳал қилишга ҳақли эканлигини тўппа-тўғри ва дангал инкор қилди. У, немисларнинг сайловлар ўтказиш масаласини ўзлари ҳал қилишга ҳақли эканликларини ҳам инкор қилди. К. Гертернинг сўзига қараганда, Берлинда ва бутун Германияда эркин сайловлар фақат тўрт давлат назорати остида, фақат бошқа бирор ажнабий контроль остидагина ўтказилиши мумкин эмиш.

К. Гертер сулҳ шартномасининг совет лойиҳасига тўхталиб, бу лойиҳа ҳам «комплекс таклифдир» деган бутунлай асоссиз даъвони яна такрорлади, ваҳоланки ҳақиқатда совет таклифи битта проблемага, яъни Германия масаласини тинч йўл билан ҳал қилиш проблемасига бағишланган таклифдир. К. Гертер, сулҳ шартномасининг совет лойиҳасига қарши ғарб давлатларининг вакиллари томонидан билдирилган эътирозлар ҳақида совет делегацияси томонидан қилинган анализ тўғрисида оғиз очмай, ўтган куни мен Америка делегациясининг сулҳ шартномасининг лойиҳаси тўғрисидаги мулоҳазаларини тақдим қилдим ва бу лойиҳа АҚШ ҳукумати учун қабул қилиб бўлмайдиган тадбир эканлигини яна таъкидлайман, деди. Иккига бўлиниб турган Германия билан, — деди К. Гертер, — сулҳ шартномаси тузиш концепцияси тўғрисида ортиқ гапириб ўтириш керак эмас.

Сўнгра К. Гертер, уч давлатнинг «комплекс плани» ўз ичига олган бир қанча жуда мураккаб ва хилма-хил проблемаларни бир-бирига боғлиқ қилиб кўриб чиқиш методи бирдан-бир тўғри методдир, деган ўзининг илгариги даъволарини такрорлади, ваҳоланки, совет делегациясининг нутқларида кўрсатиб ўтилганидек, жуда кўп проблемаларни мана шундай бир тугун қилиб боғлаб қўйиш амалда фақат боши берк кўчага киритиб қўяди.

К. Гертердан кейин сўз олган Англия ташқи ишлар министри С. Ллойд ҳам «комплекс методни» ёқлаб гапирди.

Ғарб давлатларининг тинчлик плани бўлинмайдиган бир бутун тариқасида муҳокама қилиниши лозим, деган бизнинг гапимизнинг маъноси шуки, — деди у, — планда баён қилинган ҳамда Германияни қайта бирлаштиришга, Европа хавфсизлигига ва сулҳ шартномасига тааллуқли бўлган масалалар бирбирига боғлиқ масалалардир.

Шу билан бирга, С. Ллойд, Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасининг совет лойиҳасида Германиянинг келгусидаги ривожланишига тааллуқли бўлган ва шартнома четлаб ўтиши мумкин бўлмаган баъзи моддалар борлиги совет лойиҳасининг ҳам гўё комплекс таклиф эканлигини кўрсатувчи далилдир, деб даъво қилди.

С. Ллойд, реал мавжуд аҳволдан кўз юмиб иккита мустақил герман давлати мавжудлигини инкор қилди. С. Ллойд, Германия билан сулҳ шартномаси Германия қайта бирлаштирилганидан кейингина тузилиши мумкин, деган фикрни исботламоқ учун реал воқеликни мана шундай инкор қилди. Зотан, Германия билан сулҳ шартномаси тузишни номаълум муддатга кечиктирувчи ғарб планида ҳам худди шу мақсад кўзда тутилади.

Сўнгра С. Ллойд, Германияни қайта бирлаштириш учун жавобгарлик тўрт давлатнинг зиммасидадир, деган фикрни ўтказишга яна уринди. Биз,—деди С. Ллойд,—Германия масаласидаги жавобгарлик ҳали ҳам тўрт давлатнинг зиммасида турибди, деган фикрни таъкидлай берамиз, лекин биз бу билан герман халқи бу масалада ҳеч қандай роль ўйнамаслиги лозим деган гапни айтмоқчи эмасмиз. Аксинча, Ғарбнинг тинчлик планига кўра, немислар эркин сайловлар асосида амалга оширилиши лозим бўлган сайлов қонунини ўзлари тайёрлашлари лозим, сўнгра эса эркак ва аёл немислар эркин овоз бериб сайлов ўтказадилар ва бунинг натижасида янги герман ҳукумати тузадилар ҳамда шу тариқа Германиянинг келажаги масаласи ҳақида қарор қабул қиладилар.

Шундай қилиб, Селвин Ллойд уч давлатнинг планида умумгерман комитети тузиш тўғрисида ёзиб қўйилган модда немисларнинг ўз ишларини ўзлари ҳал қилишга ҳақли эканликларини қандай бўлса ҳам эътироф қилиш демакдир, деб исботлашга интилди. Бироқ, Англия делегациясининг бошлиғи, ғарб планига кўра, умумгерман комитети тузиш масаласи Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикаси ҳукуматлари томонидан ҳал қилинмасдан, балки бу масала ҳам тўрт давлат томонидан ҳал қилиниши лозим қилиб қўйилганлигини гапирмай ўтди.

С. Ллойд нутқидан сўнг А. Громико сўз олиб, уч ғарб давлати делегацияларининг бошлиқларининг кечаги ва бугунги гаплари муносабати билан бир қанча мулоҳазаларни айтиб ўтди. У, К. Гертер, С. Ллойд ва М. Кув де Мюрвиль ўз нутқларида баъзи конкрет масалаларни, шу жумладан Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасининг совет лойиҳасида қўйилган масалаларни ҳам гапириб ўтганликлари ижобий аҳамиятга эга эканлигини яна таъкидлади. А. Громико масалаларни конкрет муҳокама қилиш позицияларни бир-бирига яқинлаштириш имкониятларини аниқлаб олишнинг бирдан-бир воситаси эканлигини кўрсатиб ўтди.

Сўнгра совет делегациясининг бошлиғи сулҳ шартномасининг совет лойиҳасидаги айрим моддаларга қарши ғарб давлатларининг вакиллари томонидан билдирилган эътирозларни синчиклаб анализ ва танқид қилиб, бу эътирозларнинг асоссизлигини кўрсатиб берди. Шу билан бир вақтда, у, агар Ғарб давлатлари делегациялари шартноманинг муайян моддаларини бошқача таърифлаб бермоқчи бўлсалар, совет делегацияси бу таърифларни кўриб чиқишга ва СССР нинг истакларига ҳам, Ғарб давлатларининг истакларига ҳам мос келадиган қарорлар топишга тайёрдир, деди.

Пировардида А. Громико совет делегациясининг фикрича, кенгашнинг асосий вазифаси ихтилофларга кўпроқ эътибор бермасдан, балки позицияларни бир-бирига яқинлаштириш учун имкониятларни қидириб топишдан иборат эканлигини яна бир марта уқтириб ўтди.

Менингча,—деди у,—агар ҳаммамиз шу фикрга амал қилсак, ташқи ишлар министрлари кенгаши фойдали иш қила олади, бунинг учун бизларнинг юборган мамлакатлардаги кишиларгина эмас, шу билан бирга бошқа мамлакатлардаги кишилар ҳам бизга раҳмат дейдилар.

А. А. Громиконинг нутқидан кейин мажлис ёпилди.

Область колхозлари ва совхозларида 1959 йил 1 январдан то 1 майгача сут соғиб олишнинг якунлари ҳақида

МАЪЛУМОТ

Районлар	1959 йил 1 майга қадар ялпи соғиб олинган сут (центнер ҳисобида).	Ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда соғиб олинган сут (килограмм ҳисобида)	
		1958 йил	1959 йил
Оққўрғон	4724	369	387
Боёвут	7890	495	597
Бекобод	7006	364	435
Бўстонлиқ	7041	373	426
Бўка	5445	444	367
Верхне-волинск	3316	360	324
Юқори Чирчиқ	10454	563	626
Гулистон	4324	425	396
Мирзачўл	5088	402	453
Қуйи Чирчиқ	10208	489	519
Оржоникидзе	13056	736	796
Паркент	6965	524	525
Пискент	2801	332	374
Ўрта Чирчиқ	8851	397	391
Сирдарё	7142	499	449
Чиноз	15548	801	798
Янгийўл	14588	554	676
Олмалиқ шаҳри	3766	411	390
Оҳангарон шаҳри	3897	344	416
Янгиер шаҳри	1691	264	275
Калинин	21415	866	875
Қорасув	9097	—	997

РАБИНДРАНАТ ТАГОР МУЗЕЙИГА СОВЕТ ИТТИФОҚИДАН СОВҒА

ДЕҲЛИ, 20 май. (ТАСС). Шантиникетан шаҳридан (Ғарбий Бенгалия штати) хабар берилишича, улуғ ҳинд ёзувчиси ва мутафаккири Рабиндранат Тагор музейида Тагорнинг Совет Иттифоқи халқлари тилларига таржима қилинган сайланма асарларидан 24 томини топшириш тантанали маросими бўлган. Бу китоблар Тагор музейига СССР Олий Советининг Миллатлар Совети Ташқи ишлар комиссияси раиси Н. А. Муҳитдиновдан совға қилиб топширилди.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЛОНДОНГА КЕЛДИ

ЛОНДОН, 20 май. (ТАСС). Бугун «ТУ-104» совет пассажир лайнери Лондон аэропортига қўнди. Москва билан Лондон ўртасида мунтазам ҳаво алоқаси ўрнатилганлиги муносабати билан бу самолётда СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Граждан ҳаво флоти Бош бошқармасининг бошлиғи Авиация бош маршали П. Ф. Жигарев бошчилигида Аэрофлот вакиллари ва СССР Олий Совети депутатлари делегацияси жавоб визити билан Англияга келди.

Совет меҳмонларини Транспорт ва граждан авиацияси министрлигининг парламент секретари Жон Хэй, Беа авиация компаниясининг Бош бошқарувчиси Энтони Милуорд, СССРнинг Буюк Британиядаги элчихонаси вакиллари ва журналистлар кутиб олдилар.

МОСКВА — ЛОНДОН

20 майда Москва—Лондон ҳаво авиация линиясини расмий равишда очиш маросими бўлди. Ўша куни «ТУ-104» самолёти Внуково аэродромидан Буюк Британия пойтахтига учиб кетди. Самолётда 65 пассажир бор эди. «ТУ-104» совет самолётлари Москва—Лондон авиация линиясида ҳафтага икки марта — чоршанба ва шанба кунлари қатнаб туради. (ТАСС).

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БАЛАНД АСУАН ТЎҒОНИ ҚУРИЛИШИ КОМИТЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Бирлашган Араб Республикасининг баланд Асуан тўғони қурилиши комитети делегацияси 20 майда Москвадан ўз ватанига жўнаб кетди. Бирлашган Араб Республикаси Миср районининг Жамоат ишлари министри Муса Арафа бошчилигидаги делегация аъзолари баланд Асуан тўғони қурилишини ташкил қилишнинг совет мутахассислари ишлаб чиққан проекти билан танишдилар, Кременчугда, Сталинград ва Куйбишевда бўлдилар. (ТАСС).

Телевизор экранида

22 МАЙДА

19.30. Халқаро обзор.
19.45. Киножурнал.
19.55. Сўнгги ахборот.
20.10. Қирқ тўрт номли бадиий фильм.
22.00. Москвада бўладиган Озарбайжон санъати ва адабиёти декадасига бағишланган адабий-музикали эшиттириш (ўзбек тилида).

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 24 майда чиқади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Тошкентнинг томоша залларида

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — (ёзги бино) — 22, 23/V да **Юрак ёнмоғи керак.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/V да **Орзу,** 23/V да **Демон.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 22/V да **Фарғона ҳикояси,** 23/V да **Равшан ва Зулхумор.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА—25/V кеч соат 8 яримда **Ўзбекистон эстрада оркестрининг** 2 бўлимда **«Салом, Москва»** деган томошаси (рус тилида).

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун **Ўгай болалар,** кеч соат 7 да кенг экранли фильм **Булутли тонг,** кеч 9 да **Байжу Бавра.**

«ВАТАН», НАВОИЙ номли (ёзги), «ФЕСТИВАЛЬ», КАФАНОВ номли, «УДАРНИК» — **Ўгай болалар.**

«ОКТЯБРЬ» — кеч соат 9 да **Она меҳри,** кеч 10-40 минутда **Байжу Бавра.**

«ИСКРА» — (қишки) — кундуз ва кечқурун **Ўгай болалар,** кеч соат 8 да **Евгений Онегин.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да **Бэк-Кап оролнинг сири,** кундуз ва кечқурун **Малахов қўрғони.**

«ХИВА» — **Малахов қўрғони.**

«САЛЮТ» — кеч соат 8-45 минутда **Турли тақдир,** кеч 10 яримда **Йўлимиз ажралмоқда.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Ўгай болалар,** кеч соат 10 да **Оталар ва болалар.**

«1 МАЙ» — **Оталар ва болалар.**

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ КИНОУСТАНОВКА ЭКРАНЛАРИГА

ТУЗ УСТУН

НОМЛИ ЯНГИ КИНОПОВЕСТЬ ЧИҚАРАДИ

Сценарий автори — **Габор Турзо.**

Режиссёр — **Золтан Варкони.**

Оператор — **Иштван Пастор.**

Роллар да:

Антал Пагер, Анна Текеш, Ева Руткаи, Ирен Пшота, Геза Торди, Ференц Ладани, Вера Семере, Миклош Габорлар қатнашади.

Фильмни Венгриядаги «Гунния» киностудияси 1958 йилда ишлаган, М. Горький номли киностудияда рус тилига таржима (дубляж) қилинган.

Дубляж режиссёри — **А. Кудрявцева,** овоз оператори — **А. Избуцкий.**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда востока» кўчаси № 26 **РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808, 136, Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040,135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040,135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048,132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 34048, 132. Секретариат — 29040, 50. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 01352. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. Б-1597.